

39817, III, M. h.

48/39

GOSPOD ŽABAR

HUMORISTIČNO - SATIRIČNE IN
RESNE SLIČICE IZ SEDANJOSTI

∴ SPISAL ∴
LUIGI CALCO

∴ 1913 ∴

LJUBLJANA

NARODNA ZALOŽBA

48739

030027366

Prekrasne sanje gospoda Žabarja.

Bilo je dne 24. septembra 1912, ko so ljubljanski meščanski volilci, pomnoženi vsled krivičnosti klerikalne večine deželnega zbora za šeststo okoličanskih kmetov, stopali na volišča v »Mestnem domu« in v »Unionu«, da z glasovnico v roki odločijo, ali naj velja prosta in napredna volja neodvisnega volilstva ali naj pa zmaga krivična in postavolomna strahovlada klerikalnega kolarstva.

Ura na frančiškanskem zvoniku je gromko udarila drugo popoldansko uro; vrata volišč so se zaprla in končano je bilo trudapolno delo raznih agitatorjev, ki so se v potu svojega obraza pehali za raznimi volilci, da bi jih ali s prepričevalno besedo ali pa tudi na kak drug način vjeli za svojo stranko.

Ko je ura v zvoniku udarila dve, si je posebno globoko oddahnil go-

spod Žabar, po svojem poklicu sicer krojač, navadno pa le odličen somišljenik S. L. S. in ob volitvah neutrudljiv agitator za njene kandidate. Vsaj ni čuda, da se je oddahnil. Celih štirinajst dni je bil nepretrgoma na agitatoričnem delu, oblezel vse ulice in uličice naše prostrane bele Ljubljane, obiskal v tem času skoro vse ljubljanske gostilne, — blizu tristo jih je, kakor se lahko pozive na ljubljanskem magistratu —, vsilil se v marsikatero zasebno hišo, iz katere je moral potem posnemajoč slavnega avijatika Vidmarja odfrčati in strgal pri tem vsega skupaj tri pare novih čevljev. In kake množine razne pijače je moral v teh štirinajstih dneh pognati skozi svoje grlo! In še kakšne pijače! In koliko je moral v tem času govoriti, farbati in lagati! K beli Ljubljani so pa sedaj prišle še razne vasi, kakor Tomačevo, Ježica, Stožice, Mala vas, Šiška, Vič, Rudnik, Štepanja vas, Bizovik, Dobrunje itd. Povsod je bil kakšen volilec, kateremu je bilo treba, če je bil s tem zadovoljen ali ne, s podpisom imen Ivana Kregarja in dr. Lovreta Pogačnika na glasovnico vbiti v glavo, da sta edino ta-dva moža sposobna, da zastopata ljubljansko mesto v deželnem zboru. Potovanje in delovanje vnetega agitatorja po vaseh v ljubljanski okolici je pa sil-

no naporno in umorno, ker ljubljanska okolica slovi, da imajo njeni gostilničarji nekako posebno smolo pri nakupovanju vina. In vse to vino je moral gospod Žabar skozi zadnjih štirinajst dni preskušati po dnevu in po noči. Ni čuda torej, da se je globoko oddahnil, ko je udarila ura dve in da je rekel proti kandidatu Ivanu Kregarju:

»Oprosti, poslanec mi dragi, ako sedaj za nekoliko ur odložim svoj vzvišeni poklic agitatorja S. L. S. Izvoljen si tako ali tako in sedaj tako ne moremo nobenega volilca več spraviti na volišče, ker so vrata zaprta. Grem torej nekoliko počivat, vsaj veš, kako sem potreben počitka, ker sem že štirinajst dni zdržema na nogah. Zvečer se pa tako vidimo na zmagoslavju v veliki dvorani našega »Uniona«. Pa ne pozabite na tiste dve porcelanasti posodi, na kateri smo danes posadili Reisnerja in Ribnikarja, da bodete postavljeni na vsaki strani slavnostnega govornika in od tam oznanjevale našemu dobremu ljudstvu, kaj se je danes v Ljubljani zgodilo z liberalstvom. Častitam Ti že v naprej, naš dični poslanec; zvečer bova pa Tvoje poslanstvo pošteno zapila.«

S temi prijaznimi besedami se je poslovil gospod Žabar od svojega poslanca in jo krenil proti svojemu

domu. Čim bolj se je pa bližal svojemu domu, tim počasnejši so bili njegovi koraki. Spomnil se je namreč svoje dobre in pridne ženice, ki je res podpirala, ne samo tri, ampak vse štiri vogle njegove hiše — seveda le znane hiše iz slovenskega pregovora, ker gospod Žabar ni bil hišni posestnik — in ki ga je večkrat, a vedno zaman tako lepo in milo prosila in rotila, da naj pusti neplodno politiko in agitacijo in z obema združeno pohajkovanje po gostilnah in kavarnah ter da naj se rajši briga za svoj pošteni krojaški obrt, da se mu ne bode treba okrog zadolževati. Spomnil se je, kako je na take prošnje nagnal svojo kot bučelica marljivo ženico z »zarobljeno, zabito in neizobraženo babo« in kako ji je drezal pod nos, da je on gospod in politik in da bo še dosegel čast deželnega in državnega poslanca. Dobra ženica mu je na njegovo bahavost odgovarjala le z milim ihtenjem in z molkom. Tako je bilo tudi pred štirinajstimi dnevi, ko je začel z agitacijo za te deželne volitve, da kot neutrudljiv agitator S. L. S. stre dosedanjo premoč narodno - napredne stranke v Ljubljani in da izpodnese poslaniška stolička liberalnima kandidatoma Reisnerju in Ribnikarju. Danes se je pa to zgodilo, o tem je bil sveto prepričan. Vzlic te-

mu pa njegovo razpoloženje ni bilo nič kaj posebno veselo, ko se je počasi približal svojemu domu. Kakor tat je smuknil skozi vežina vrata mimo svoje delavnice in se tiho splazil v zasebno stanovanje, kjer se je ves truden vrgel na svojo posteljo in skoro tudi zaspal.

Njegovo spanje pa ni bilo posebno dobro, ker so se mu skoro pojavile divje sanje in mu poklicale zopet v spomin vse njegovo naporno agitatorično delovanje zadnjih štirinajst dni. V svojih sanjah je moral še enkrat strgati tri pare novih čevljev in neštetokrat odfrčati neprosto voljno iz raznih hiš, v katere je proti volji njihovih posestnikov udrl kot agitator. Pritajeno ječanje spečega agitatorja je pa končno le omehčalo srce dobremu bogu sanj, ki je vsled tega razgrnil plašč pozabljivosti čez štirinajstdnevno agitacijo in odgrnil prijazno zaveso pred kraljestvom nebeške boginje Domišljije.

In tedaj je začel gospod Žabar sanjati prekrasne, nebeške sanje...

* * *

Prihitel je k njemu podjetnik Piskrović in mu še pri odprtih vratih klical: »Zmagali smo, slavno smo zmagali! Naša kandidata Kregar in dr. Pogačnik imata vsak po sto gla-

sov absolutne večine in sta izvoljena. Reisner in Ribnikar sta pa ostala v sramotni manjšini, dobila sta komaj po pičlih 800 glasov. Ajdi hitro na zmagoslavje v »Union«! Danes ga bomo pili in žajfali do ranega jutra! Vojaško godbo imamo že naročeno. Torej le na noge, da kaj ne zamudiva! Od zunaj naju čaka deželni avtomobil.«

V naglici je oblekel gospod Žabar boljšo suknjo, se vsedel s Piskrovičem na avtomobil in v par minutah sta bila že pred »Unionom«. Tam je bilo zbranih na tisoče in tisoče navdušenega ljudstva, ki je, ko je v gledalo v prihajajočem avtomobilu podjetnika Piskroviča in gospoda Žabarja, z urnebesnimi živio-klici dajalo glasnega izraza svoji navdušenosti. Raz poslopje »Uniona«, »Ljudske posojilnice« in nekaterih sosednih hiš so plapolale velikanske zastave v dokaz veselja in zadoščenja nad sijajno zmago S. L. S.

Ko sta se s Piskrovičem prerila skozi to navdušeno množico do velike dvorane v »Unionu«, ki je bila dubkom polna, opazil je gospod Žabar med navzočimi prve cesarske, duhovne in deželnedostojanstvenike, najodličnejše ljubljanske meščane, trgovce in obrtnike, nešteto belo oblečenih deklic z eno besedo vse ljudi, ki v Ljubljani kaj veljajo. Ko-

maj je pa prestopil gospod Žabar prag velike dvorane, zagrmeli so mu nasproti navdušeni živio - klici in skoro sta mu priletela tudi nasproti izvoljena poslanca Kregar in dr. Pogačnik, da sta ga peljala k predsedniški mizi, kjer je bil zbran cvet S. L. S. Ko je došel do predsedniške mize, ga je predsednik objel in poljubil in potem njemu na čast proti tisočglavi množici izpregovoril sledeče navdušene besede:

»Danes praznuje naša dična S. L. S. najslavnejši svoj dan. Danes je naša moč, danes je naša sila strla in v prah podrla trhljivo trdnjavo liberalizma v Ljubljani. Govorilo je naše dobro in verno ljudstvo in zmagali smo, zmagala so naša načela! Črno nehvaležnost bi nam lahko očitali naši potomci, če bi se, slaveči to zgodovinsko slavlje, ne spominjali onih mož, ki so s svojo neumorno agitatorično silo in z neutrudljivim delom največ pripomogli, da sedita danes liberalna kandidata Reisner in Ribnikar na oni zelo simbolični posodi, ki jo vidite tu pred menoj. Zato to izpolnujem le svojo sveto dolžnost kot predsednik današnjega slavnostnega večera, če pred vami tu slovesno ugotovim, da je bil naš najboljši in najmarljivejši agitator ravno gospod Žabar in da gre torej zasluga za našo slavno

zmago v odličnem obsegu našemu gospodu Žabarju. Mi smo ga videli in občudovali pri njegovem delu za sveta načela naše S. L. S. in zato naj bode prepričan, da mu tega ne bomo nikdar pozabili. Svečano tu izjavljam in podkreplujem s svojo moško besedo, da morajo odlične zasluge našega vrlega somišljenika gospoda Žabarja najti odlično plačilo z naše strani. Že danes lahko tu povem, da bode gospod Žabar naš kandidat za našo belo Ljubljano, ki je pa šele danes postala bela, pri bodočih splošnih deželnozborskih volitvah. Z ozirom na to pa napijem že danes bodočemu deželnemu poslancu, gospodu Žabarju! Živio!«

Na ta navdušeni pozdrav odličnega predsednika zagrmeli so na čast gospodu Žabarju urnebesni živio-klici po vsi dvorani in še po postranskih prostorih, dame in belo oblečene deklice potegnile so iz svojih žepov robce in ž njimi mahajoče pozdravljale presenečenega gospoda Žabarja. Izmej množice so se čuli klici: »Besedo ima gospod Žabar« in ti klici so se toli ponavljali, da je smatral predsednik za umestno, da podeli besedo gospodu Žabarju. Ko je hotel gospod Žabar govoriti k ti-sočglavi množici navdušenih volilcev od predsedniške mize, oglašali so se pa klici, da mora stopiti na

mizo. Ti pozivi niso poprej ponehali, dokler se gospod Žabar ni udal in se s pomočjo obeh izvoljenih poslancev med glasnimi klici »živio naš Žabar!« skobacal na mizo. Ko je gospod Žabar srečno stal na mizi, nastala je naenkrat v prostrani dvorani taka grobna tišina, da bi se moralo slišati šivanko, če bi padla na tla. Tedaj je gospod Žabar s svojim precej ohripelim glasom pričel takole govoriti:

»Presvitli vojvoda in predsednik! Pred vsem se vam iz dna srca zahvaljujem za vašo veliko milost, da ste mi podelili besedo na tako odličnem zmagoslavju, kakoršno slavi danes naša zmagovalna S. L. S. Izrekam vam nadalje, presvitli vojvoda in predsednik, iskreno zahvalo za priznavalne besede, ki ste jih naslovili na moje delovanje v prid naše S. L. S. Končno tudi prisrčna zahvala za obljubljeni mandat v mestu ljubljanskem! V ostalem pa se obračam do vas, cenjeni, častiti, velečastiti in veleblagorodni somišljeniki ter vam častitam, da ste s skupnimi močmi izvojevali le-to zgodovinsko zmago. Danes smo zavzeli najmočnejšo liberalno trdnjavo, katero smo s pomočjo našega visokega deželnega odbora in njegove ekspoziture na Bleiweisovi cesti že toliko let brezuspešno na-

skakovali. Z današnjim dnem je bela Ljubljana naša, današnji dan pa mora biti tudi dan plačila za poražene liberalce in za nas, ki smo S. L. S. izvojevali to največjo zmago. Na širnem prostoru starega vojaškega oskrbovališča, ki je po zaslugi našega, danes izvoljenega dičnega poslanca Ivana Kregarja ostal neprodan in nezazidan, se mora postaviti tisoč vešal in na ta vešala mora priti vsa liberalna zalega, ki okužuje še danes belo Ljubljano. Iz »Mestne hranilnice ljubljanske«, iz »Kreditne banke« in iz »Kmetijske posojilnice ljubljanske« mora naš visoki deželni odbor pobrati takoj ves denar in vrednostne papirje, ker mi niti liberalnega denarja ne zaupamo liberalcem in prenesti v blagajne »Gospodarske zveze«, »Zadružne zveze« in »Ljudske posojilnice« ter k deželnemu odboru, ker ga bodo samo na teh krajih dobro hranili in skrbeli, da ne bode splesnil. Na magistratu mora visoki deželni odbor takoj pomesti, postaviti gerenta našega mišljenja, vse uradnike takoj spoditi in nastaviti tam naše ljudi. Ali mar mi nismo sposobni za take mastno plačane službe? Malo bi bila vredna naša stranka, če bi tega ne mogla izvesti in tako naše odlične somišljenike nagraditi za njihov odločni nastop za vzvišena načela S. L. S. in za da-

nes izvojevano slavno zmago. Dolej smo neutrudljivo delali in se potili za našo S. L. S. — sedaj pa pričakujemo od nje tudi nagrado za svoje delo in trud» ...

Živahni medklici: »Tako je, res je, na laterno s prokletimi liberalci, denar sem« itd. so dovoljno dokazovali, da je gospod Žabar prav iz srca govoril tisočglavi množici navdušenih pristašev S. L. S. Živahno in navdušeno pritrjevanje in opoprani medklici so našega gospoda Žabarja tako razvneli, da je po mizi kar skakal. Toda nesreča, o kateri se govori, da nikdar ne spi, je pa hotela, da je gospod Žabar pri svojem skakanju po predsedniški mizi stopil tudi na eno onih častitljivih porcelanastih posod, ki ste bile postavljeni ob strani slavnostnega predsednika. Tedaj je pa naš odlični gospod Žabar izgubil ravnotežje, omahnil in skoro so trle njegovega rojstva kosti obe porcelanasti posodi in skoro je tudi zmanjkalo mize, na kar je začel padati in padati — — —

* * *

Tedaj je priletel gospod Žabar na tla in odprl svoje — oči. Ves presenečen je namesto tisočglave navdušene množice v veliki dvorani Uniona videl le skromne stene svoje

spalnice, sebe pa na tleh pri postelji na razvalinah in črepinjah neke zelo potrebne posode.

In že so se odprla vrata in notri se je — pa samo z glavo — prikazal njegov vajenec Vinko Navihanec ter začel glasno vpiti:

»Gospod mojster, gospod mojster, ali slišijo! Volitve so že končane in se tudi že ve, kdo je zmagal. Reisner in Ribnikar imata vsak po štiristo glasov več kot pa vsi drugi kandidati. Gospod mojster, vi ne veste kakšno veselje vlada po Ljubljani. Vse je navdušeno po ulicah in vpije »živio Reisner, živio Ribnikar«! Le naj hitro vstanejo, vsaj tako malo nerodno ležijo, pa bojo sami slišali . . .«

V tistem hipu je zletel precejšen del poprej omenjene zelo potrebne posode proti vratom, kar je imelo za posledico, da je izginila kakor blisk glava vajenca Vinka Navihanca.

Gospod Žabar je pa počasi začel zbirati svojega rojstva kosti pred posteljo in zdihuje vstajati, ker ga je vse bolelo, glava in telo. Še se ni dobro pobral, začulo se je že zelo odločno trkanje in ne da bi čakal na poziv za vstop, prikazal se je v spalnico čevljarski mojster Andrej Podplat.

»Po denar sem prišel,« začel je takoj s precej osornim glasom moj-

ster Podplat. »Po denar za svoje tri pare novih čevljev, katere sem vam napravil v zadnjih štirinajstih dneh in katere ste mi obljubili danes plačati. Torej le hitro sem z denarjem! Dobiti imam 27 gld. ali kakor sedaj pravimo, 54 svetlih kronic. Salutiran račun je pa tukaj.«

»Gospod mojster, bode te morali potrpeti za en teden ali dva,« odgovarjal je zelo ponižno gospod Žabjek, »da prejmem od svoje stranke plačilo za svoje štirinajstdnevno delo. Ne bode te nič izgubili, temveč dobili pošteno svoj denar.«

»Ne čakam niti minute,« zadr se je mojster Podplat! »Danes me bode te plačali ali pa vas izročim doktorju. Torej le na dan z denarjem!«

»Če res ne morete več čakati, vam bodem pa napisal nakaznico na naše tajništvo, da vam bo izplačalo tiste vaše bore, obenem se bode pa tudi v »Slovencu« javno povedalo, da ste zagrizen liberalec in da naj si to naši ljudje zapomnijo . . .«

»Tako z nakaznico na vašo prazno bisago me hočete plačati za moje pošteno delo in po vrhu mi še groziti s »Slovincem!« Ta bi bila pa lepa, da bi se tako ravnalo s poštnim obrtnikom, ki sedi cel dan v svoji delavnici in cel dan pridno dela, da pošteno preživi svojo rodbino in

ki se ne potepa kar 14 dni okrog po raznih gostilnah in kavarnah in vleče poštene ljudi za nos! Ta bi bila lepa, da bi taki-le obrtniki potem še nas, ki pošteno in z delom služimo svoj kruh, vodili za nos! Naravnost k doktorju grem, da vas bo ta nekoliko naučil kozjih molitvic!«

S to grožnjo je zaloputnil čevljarški mojster Andrej Podplat za seboj vrata in pustil gospoda Žabarja samega v njegovi spalnici. Gospod Žabar je nekoliko pomišljeval, ali bi šel med svoje zveste somišljenike, da si s skupnimi tožbami nekoliko zljajšajo svoje brezmejno gorje ali ako bi se skobacal nazaj na svojo posteljo. Po daljšem preišljevanju se je pa odločil za posteljo.

Račun gospoda Žabarja za agitacijo.

Splošno priznano načelo je danes, da mora prejeti vsak delavec svoje pošteno zaslužen plačilo. To načelo je tako splošno pripoznano, da je sprejeto tudi v zakone vseh modernih držav. Naš mali slovenski narod je pa vseobčemu priznanju poprej omenjenega načela ugladil pot s primernimi pregovori n. pr.: »Zastonj se še mačke ne švigajo« ali »Šenk je umrl, Zastonj ga je pokopal, delivci so pa šli za pogrebom«. Tudi naš največji pesnik, neumrl dr. Prešeren ni zametaval tega načela, ker bi sicer ne mogel zapeti: »Človek le toliko velja, kar plača.«

To sem moral navesti v zagovor gospoda Žabarja, o katerem ste slišali ali pravzaprav brali, koliko se je trudil in pehal pri deželnozborskih volitvah dne 24. septembra 1912 v Ljubljani za kandidata S. L. S. Ivana Kregarja in dr. Lovreta Pogačnika. Mož (to je gospod Žabar seveda) je imel tekom svojega štirinajstdnev-

nega napornega dela kot agitator S. L. S. jako veliko izdatkov in je moral poleg tega še skozi štirinajst dni popolnoma zanemarjati svoj krojaški obrt. Naravno je vsled tega, da je zahteval povračilo teh svojih izdatkov in pa plačilo, oziroma odškodnino za svojo štirinajstdnevno zamudo. Do uveljavljenja te svoje zahteve je bil pa tudi upravičen, ker se ni nepoklican začel vmešavati v volitve, temveč je bil od tajništva S. L. S. naravnost pozvan, da naj se udeleži volitev kot agitator in zastavi vse svoje izkušene moči za kandidata S. L. S.

Ko je torej gospod Žabar prebolel svojega volilnega mačka in volilni maček glede svoje divjosti prekaša daleko vse druge mačke, o katerih je neki, hvala bogu, našemu občinstvu doslej še neznani pesnik zakrožil:

»Res žival prečudna je mačkon!

Prvič: Ne dobi se ga zastonj.

Drugič: Našim ženskam ta nesnaga mnogo bolj sovražen je od vraga.

Tretjič: Če ga hočeš odpoditi, moraš mu s pijačo rep zaviti.

Jasno torej je zavoljo mačka, da to ni Milčinskega igračka!«

je pa torej začel misliti na to, da bi sestavil svoj račun za svoje izdatke, delo in dangubo ter ga predložil taj-

ništvu S. L. S. — seveda s primerno vlogo, kakor se to spodobi.

Vsedel se je torej gospod Žabar k mizi, vzel pero v svojo desno roko in začel po svojem spominu zbirati posamezne postavke za svoj račun. Za to svoje naporno delo je porabil cel dan. Ko je pa imel zbrane vse potrebne podatke za svoj račun, je pa moral gospod Žabar še ta račun spisati, za kar je potratil zopet en dan svojega dragocenega življenja.

Sestavljeni račun je pa imel sledečo vsebino:

R a č u n

Jerneja Žabarja, krojaškega mojstra, agitatorja in zaupnika S. L. S., za agitacijo povodom ljubljanskih deželnozborskih volitev v korist kandidatov gospoda Ivana Kregarja in gosp. dr. Lovreta Pogačnika.

1. Danguba za 14 dni (od 10. septembra 1912 do 24. septembra 1912) na dan le po 20 K, torej za 14 dni skupaj . . . K 280.—
2. Dve skoro popolnoma novi obleki v tem času tako zamazal in strgal, da ju ne morem več nositi (računam le lastno vrednost à po 70 K) » 140.—

Odnos . . . K 420.—

Prenos . K 420.—

3. Čevljarški mojster Andrej Poplat mi je napravil troje novih čevljev za . . . K 54.—
tožbeni stroški njegovega odvetnika pa znašajo . » 12·60

skupaj . » 66·60

4. V tem času sem moral kupiti dve novi zavratanici in za nje izdal . . » 4.—
5. Na ponočni agitaciji v Tomačevem sem izgubil nov klobuk, ki je stal . . . » 10.—
6. V Tomačevem sem si moral za to izposoditi star klobuk, kar je stalo . . . » 3.—
7. Za štirinajst dni najeti izvošček Gašper Potegni zahteva na dan po 16 K in pravi, da me bode šel takoj tožiti, če mu ne plačam; brez odvetniških stroškov dobi torej Gašper Potegni za 14 dni skupaj . . . » 224.—

Odnos . K 727·60

8. Ker sem moral izvoščeku obljubiti za teh 14 dni prosto hrano in pijačo, zahteva na dan za hrano pa 3 K in za pijačo po 9K; ker grozi s tožbo, dobi za 14 dni » 168.—
9. Ker sem v Tomačem izgubil klobuk, kupiti sem moral novega za » 12.—
10. Izvošček Gašper Potegni, kateremu sem moral obljubiti, da bo de tudi negov konj prost vseh 14 dni, terja za konja na dan po 2 K 50 v in tudi za to grozi s tožbo; ker je z nami volil, mu moramo plačati » 35.—
11. Volilcem, katere sem skušal pridobiti za našo stranko, sem moral dajati za pijačo; ker sem pa po nesreči nalletel samo na take volilce, ki so bili zelo žejni, izdal sem za pijačo na dan najmanj po 30 K ali v 14 dneh . . . » 420.—
12. Za smotke, ki so jih izkadili razni naši vo-

Prenos . K 1362·60

lilci, ki sem jih pridobil
in ki sem jih izkadil
sam, sem pa potrošil
na dan najmanj po
10 K ali v 14 dneh . . » 140.—

13. Svojemu spremljeval-
cu in podagitorju Si-
monu Sleparoviču ob-
ljubil dnevno 10 K,
kar znese za 14 dni in
naj se hitro plača, ker
ga iz stanovanja me-
čejo » 140.—

14. Podagitorju Slep-
paroviču sem moral
obljubiti, da mu napra-
vim novo obleko, ker
je svojo, še čisto novo
obleko popolnoma
končal, ko je na po-
nočni agitaciji v To-
mačevem padel v
gnojnico (po lastni ce-
ni računjeno) » 65.—

15. Podagitorju Slep-
paroviču radi iste nesre-
če oblubil in kupil nov
klobuk za » 9.—

16. Podagitorju Slep-
paroviču naročil nove
čevlje za » 17.—

Odnos . K 1733·60

	Prenos	K 1733·60
17.	Čistilcu Merali ostal dolžan za kemično snaženje Sleparovičeve obleke »	12·—
18.	Moj vajenec Vinko Navihanec je mej tem pri likanju zelo nažgal novo obleko in s tem provzročil škodo . . . »	30·—
19.	Dvadnevna izguba pri sestavljanju in prepisovanju računa (dvakrat po 20 K) »	40·—
20.	Če sem še kaj pozabil »	50·—

skupaj K 1865·60

to je z besedami en tisoč osemsto petinšestdeset kron 60 vinarjev.

V Ljubljani, dne 30. sept. 1912.

Z odličnim spoštovanjem

J e r n e j Ž a b a r s. r.
agitator S. L. S.

Le-ta račun je pa predložil gospod Žabar tajništvu S. L. S. s sledečo kratko toda dobro vtemeljeno prošnjo:

Slavno tajništvo S. L. S.!

Kakor razvidite iz računa pod %/ imam dobiti za svoje agitačno delovanje pri zadnji ljubljanski deželno-

zborski volitvi vsega skupaj zmerno in nepretirano svoto 1865 K 60 vin. (entisočosemstopetinšestdeset kron 60 vinarjev).

Če vzamete v pretres posamezne postavke mojega računa, se prepričate, da so vse resnične in tudi zelo ponižne.

Ker se mi za denar zelo mudi in ker mi nekaterniki že groze s tožbami, oziroma me že tožijo, prosim, da bi mi hitro ta denar izplačali.

Sicer sem pa naši S. L. S. vedno na razpolago kot agitator, vsled česar črtam

z odličnim spoštovanjem

J e r n e j Ž a b a r s. r.,
agitator in somišljenik S. L. S.

V Ljubljani, dne 30. sept. 1912.

Da bi se prošnja ne valjala predolgo na pošti, jo je gospod Žabar z računom vred osobno zanesel v tajništvo S. L. S. V tajništvu je pa moral gospod Žabar precej časa čakati na tajnika — doktorja, ker je isti ravno v tem času čuval in ščitil interese vsemogočne S. L. S. v družbi dveh neomajanih somišljenikov v kavarni »Union« pri taroku. Ko je končno tajnik-doktor vendar prišel v tajništvo in ljudomilo, kakor je že njegova navada, pozdravil gospoda

Žabarja, predložil mu je poslednji svojo, z računom opremljeno prošnjo.

Tajnik-doktor je prošnjo najprej pazljivo prečital, potem pregledal priloženi račun in končno zdehaje in malomarno rekel gospodu Žabarju:

»Prijatelj Žabar, rešitev Tvoje prošnje pa ne bode tako hitro izdana. Veš, kot prijatelj in to sem Ti bil vedno, Ti med štirimi očmi povem, da vlada v naši blagajni strašna suša. Pri deželnem odboru so začeli nekaj sitnariti, češ da jim delamo že malo preveč preglavice, ker jih vsaki dan nadlegujemo za denar, in je že zelo težko izmisliti imena, pod katerimi naj se vknjiži denar, ki se steka v našo strankarsko blagajno. Pri »Slovenski Straži« pa kapa denar tako počasi notri, da nas ta ne bo nikdar dovoljno podprla, še manj pa rešila. Računali smo, da se bodo srečke dobro spečavale, pa smo se hudičevo urezali. Ti umazani liberalci, na katere smo najbolj zaupali, jih nočejo kupovati, naš kmet jih kupuje prav poredko, čeprav mu obljublamo odpustke, o naših boljših prištaših pa kar molčim, saj sam dobro veš, da je njihova požrtvovalnost toliko vredna kot lanski sneg. Pri takih razmerah se ni čuditi, da so začeli v naši strankarski blagajni kraljevati pajki. Zato boš moral precej časa

čakati, predno boš prejel plačan svoj račun. S teboj vred bodo pa čakali tudi vsi ostali agitatorji, ki so se pri zadnji volitvi trudili in pehali za našo stranko.«

»Lepa tolažila mi daješ, prijatelj doktor!« odvrne skoro jokaje gospod Žabar. »Ti ne veš, v kaki zadregi se nahajam. Ves svoj denar sem izmetal za agitacijo in sedaj so mi Židje že za petami s svojimi računi. Če jih z denarjem ne pomirim, potem bodo pele tožbe in rubežni, da bo vse pokalo. In biriča imeti v hiši za zajterk, za kosilo in za večerjo, to ni ravno prijetno. Potem pa še izvošček Potegni in podagitator Slesparovič! Oba mi stojita cel dan v hiši in ne znata nobene druge pesni, kot edino: »Daj denar, daj denar!« Prosim Te, prijatelj, doktor, ki si bolj prebrisan kot vsi drugi, pomagaj mi do mojega denarja!«

»Ne gre, prijatelj Žabar, pa ne gre. Dobro veš, da sem Tvoj prijatelj in da bi Ti iz srca rad pomagal, če bi se le dalo. Toda, ne gre in ne gre.«

»Mora iti, velecenjeni prijatelj doktor! Ne bo Tvoja škoda, če bo šlo. Če spraviš to stvar v tek, obljubim Ti najfinejšo obleko in da bom v svoji knjigi zapisal čez Tvoj račun: Plačano. Zraven pa ostanem Tvoj najboljši prijatelj, na katerega boš

smel računati pri vsaki priliki. Pomagaj mi torej!»

»Tvoja velika zadrega mi res sega v srce. Počakaj, da prav temeljito to stvar premislim,« je dejal končno tajnik in z roko na čelu dalj časa premišljeval.

»Jo že imam,« je vzkliknil končno veselo tajnik. »Tako bo pa morebiti šlo! Znano Ti je, da je naš deželni odbor pooblastil tajništvo S. L. S., da naj na podlagi natančne preiskave sestavi načrt, po katerem naj bi se razdelili med gasilna društva oni gasilski prispevki, katere so vplačale razne zavarovalnice še lansko leto in ki doslej še niso razdeljeni. Veš, s temi prispevki je prav sitna stvar. Skoro vsa gasilna društva imajo v rokah ti preklicani naprednjaki. Vsaj pravim, kjer je kakšna stvar, kjer se ne da nič zaslužiti in kjer je treba samo žrtvovati čas in denar, povsod naletiš na te nesramne naprednjake. Taka gasilna društva pa, ki so v naprednih rokah, ne bodo dobila niti ficka, to je naše načelo. Ker bi pa ona redka gasilna društva, ki so v naših rokah, v tem slučaju morala dobiti nerazmerno velike prispevke in ker bi radi tega nastalo strašno vpitje po celi deželi ter bi se morda oglasila še celo stara intriga iz Kamna, pa zadržuje tajništvo v popolnem sporazumu z deželnim odborom celo

stvar. Ko sem se spomnil na te še nerazdeljene gasilske prispevke, šinila mi je v glavo imenitna misel. Le poslušaj me, prijatelj Žabar! Če nastane kje ogenj in vpepeli pol vasi, so gotovo večjega pomilovanja vredni in bolj potrebni ubogi pogorelci, kakor pa ona gasilna društva, ki so sodelovala pri gašenju ognja. Zadnje deželnozborske volitve so pa za nas in našo stranko naravnost strašanske pogorišče, ker smo tako grozno in nepričakovano pogoreli. Kot pogorelci imamo pa pravico do podpore iz javnih zakladov in torej v prvi vrsti tudi iz onega zaklada, v katerega se stekajo gasilski prispevki. Prepričan sem, da razumeš moje, popolnoma logične sklepe. Kakor hitro imamo pa kot pogorelci pravico do podpore iz gasilskih prispevkov, potem bi bilo krivično, ako bi se nam ta podpora odrekla. Če pa kot pogorelci dobimo to podporo, je pa naša sveta dolžnost, da iž nje v prvi vrsti pokrijemo škodo, ki jo imamo vsled pogorišča. Tako in sedaj poslušaj, kako bom rešil Tvojo prošnjo!«

Tajnik je namočil pero in začel pisati na prošnjo gospoda Žabarja sledečo rešitev:

»Podpisano tajništvo S. L. S. je prošnjo našega zvestega somišljenika gosp. Jerneja Žabarja in prošnji priloženi račun natančno pregledalo

in preskusilo ter našlo, da je račun v popolnem redu in v vseh svojih postavkah upravičen. Ker tajništvo S. L. S. nima sedaj drugih razpoložljivih sredstev kakor doslej še nerazdeljene gasilske prispevke in ker potrebuje gosp. Žabar, kakor se je tajništvo uverilo, nujno in neodložljivo denar, predlaga podpisano tajništvo S. L. S., da naj se račun gosp. Žabarja ugotovi z zneskom 1865 K 60 vin. (entisočosemstopetinšestdeset kron 60 vinarjev) in podpisanemu tajništvu naloži, da naj ta račun plača gosp. Žabarju iz gasilskih prispevkov pod imenom »Milodari za pogorelce.«

»Ad circulandum! Zelo nujno!«

»Tako, stvar bi bila sedaj formalno rešena,« je rekel nato tajnik. »Sedaj pa stopi s svojo prošnjo k vsem tem-le gospodom, ki so napisani na tem - le listku. Ker so vsi Tvoji dobri znanci, imaš še danes lahko njihove podpise pod mojo rešitvijo. Čim se to zgodi, boš pa lahko prejel izplačan svoj račun. Toda ne pozabi, komu se imaš za to zahvaliti.«

Izdatno potolažen je vzel gospod Žabar svojo prošnjo in račun, skočil v prvega izvoščeka in ž njegovo pomočjo v pičli urici obiskal vse na listku zapisane gospode, od katerih mu ni nobeden odrekel svojega podpisa.

Ko je imel gospod Žabar pod gorenjo rešitvijo zadnji podpis, se je vrnil v tajništvo, kjer je proti potrdilu prejel nakaznico na naslov »Deželne banke« na izplačilo vsote 1865 K 60 vin. Tako je premetena misel prebrisanega človeka rešila poštenega ljubljanskega obrtnika iz največje zadrege in ga obvarovala nepotrebnih stroškov tožb in rubežni ter z obema združenih sitnosti.

Gospod Zabar išče pravne pomoči.

Slavni somišljenik S. L. S. in nevtruljivi njen agitator gospod Jernej Žabar je bil naravnost židane volje. Vsaj temu tudi ni čuda. Čeprav je njegova stranka pri deželno-zborski volitvi dne 24. septembra 1912 naravnost sramotno pogorela, je njega ravno ta volitev prav lepo postavila na noge. Svitlo število lepih cekinov in kronic, katere je seveda le posredno prejel od Deželne banke vsled nakazila tajništva S. L. S., mu je prišlo zelo pravočasno in mu pomagalo iz marsikatere zadrege. Pri Deželni banki je imel sicer malo prasko, ker so mu hoteli nakazano vsoto izplačati v deželnih obveznicah; ko si je pa to odločno prepovedal, češ, da hoče cesarski denar in ne deželnega papirja in ko je to svojo zahtevo podprl še s sklicevanjem na svoja dostojanstva, da je somišljenik in agitator S. L. S., so se pa udali in mu izročili novo nakaznico na Prometno banko, glasečo se

v nemškem jeziku na vsoto njegovega računa. Pri Prometni banki so sicer, ko je predložil svojo nakaznico, nekaj po nemško godrnjali, češ, da bo deželni odbor kmalu izčrpal vso gotovino iz banke, končno mu pa denar le izplačali in to na njegovo zahtevo v samih suhih zlatih in kronicah, ker se je bal, da bi mu tudi tukaj ne vsiljevali deželnih obveznic namesto cesarskega denarja. Sedaj je imel gospod Žabar denarja kot črepinj in to je bil vzrok njegove dobre volje, katera se je še isti večer v družbi zvestih somišljenikov spremenila v židano.

Drugi dan zjutraj, ko je z ozirom na precej dolgo snočno sejo s prijatelji še v postelji prav prijetno polegal, je pa gospod Žabar prejel po pošti prav neprijetno presenečenje v obliki odvetniškega pisma sledeče vsebine:

»Vi ste dne 22. septembra 1912 v Tomačevem brez vsakega povoda na prav grd način žalili mojega klienta Ivana Dovča, posestnika v Tomačevem. Ker ste razžalili Ivana Dovča v javni gostilni in vpričo več ljudi, naročil mi je, da naj vas izročim kazenskemu sodišču, če mu v treh dneh v moji pisarni ne daste popolnega zadoščenja. Pogoji odpuščenja so: a) Podpis pismene izjave, ki se na vaše stroške priobči v

»Slovenskem Narodu«, »Dnevu«, »Zarji« in »Slovencu«. b) Plačilo primernega prispevka v namen, ki ga bom jaz določil. c) Povračilo vseh mojih stroškov. Če vas v treh dneh ne bode k meni ali če se ne podvržete vsem pogojem, domneval bodem, da vam je ljubše, da pride ta zadeva pred sodišče.«

Vsebina tega dopisa je učinkovala na gospoda Žabarja kot mrzel curek in mu bliskoma pregnala ono židano razpoloženje, katero so mu ustvarili pri Prometni banki prejeti cekini in kronice. Začel je svojo vest izpraševati, kdo je ta Ivan Dovč, ki ga je izročil odvetniku in kaj sta imela v nedeljo, dne 22. septembra 1912 skupaj v Tomačevem. Pri svoji najboljši volji se pa ni mogel spomniti na tega moža in si še manj domisliti, kaj se je tedaj godilo. Le toliko se je temno spominjal, da sta se s tovarišem Slepárovičem že pod noč pripeljala na agitačnem potovanju v Tomačevo in se ustavila tam v gostilni, ki je bila polna pivcev in da sta tam še popivala. Kaj se je pa v gostilni godilo, je bilo pa iz njegovega spomina kar izbrisano. Le toliko je vedel, da se je drugi dan zjutraj zbudil z zelo zamazanim in razcefranim tujim klobukom in da je imela njegova obleka nekako čuden vonj po amonijaku in po drugih sličnih kislinah.

»Tu mi more dati vsa potrebna pojasnila le moj kompare Sleparovič, h kateremu se bodem takoj podal,« končal je končno gospod Žabar svoje preišljevanje, počasi vstal, se oblekel in se namenil k Sleparoviču.

Ko je prišel k Sleparoviču v delavnico in povprašal po mojstru, se mu je povedalo, da gospoda mojstra še ni bilo v delavnico in da je najbrž še v postelji, ker je morebiti bolan. Gospod Žabar se je tedaj podal v zasebno stanovanje svojega prijatelja Sleparoviča. Čeprav je prav trdno potrkal na vrata, ni bilo čuti nobenega prijaznega povabila za vstop. Ko je začel skoro zbijati po vratih, začuli so se še le v sobi medvedjemu renčanju podobni glasovi, pomešani z raznimi kletvinami pristnoslovenskega in pristnohrvaškega pokoljenja. Končno se je zaslišalo neko ropotanje in skoro nato je zarožljal ključ v vratih, na kar se je izza vrat prikazala razmršena glava še poluspečega Sleparoviča.

Polagoma je Sleparovič v došlecju spoznal svojega prijatelja gospoda Žabarja. Ko je bil Sleparovič gotov, da ga njegove zaspane oči ne motijo, odprl je na stežaj vrata in s prijaznim pozdravom »Vstopi, prijatelj in dobro jutro ali dober dan,« povabil svojega prijatelja v svoje svetišče.

Predno je še prišel gospod Žabar do besede, začel mu je že Slepárovič na dolgo in široko razkladati, kako so ga snoči pognali in kje vse je s svojo kompanijo »preganjal z bokali skrbi oblake.« Gospod Žabar ga je poskušal parkrat prekiniti, da bi mu odkril svoje križe in težave, pa je bil ves njegov trud zaman, ker se Slepárovič ni dal motiti, dokler ni v dobro polurnem premišljenem in globoko zasnovanem govoru popisal prijatelju vestno vse svoje ponočne doživljaje. Ker ima pa vsaka reč svoj konec in le sveder tri, je pa tudi Slepárovič slednjič vendar enkrat završil svoje pripovedovanje in potem vprašal prijatelja Žabarja:

»Kak vrag pa prinaša tebe tako zgodaj v spalnico tvojega prijatelja? Ali so morda danes zopet kakšne volitve, da poštenemu obrtniku še težko zasluženega počitka ne privoščiš? Če so zopet kakšne volitve in če bode plačilo pošteno, potem pa kar na moje srce, prijatelj Žabar! Moja žejna duša te pozdravlja! Veš žejen sem, hudo žejen, iz česar sklepam, da včeraj vendar nisem preveč pil, ker bi sicer ne bil danes že na vse zgodaj žejen — —«

»Pusti svoje neslane dovtipe in me rajši poslušaj, ker prihajam s prav neprijetno novico,« prekinil je gospod Žabar zgovornega Slepáro-

viča in mu na to povedal, kakšno pismo je došlo danes po pošti nanj. Nato je začel izpraševati Slepároviča, kaj sta vse počela v nedeljo dne 22. septembra 1912 v Tomačevem in če se kaj spominja na kakšnega Dovča.

Ko je Slepárovič slišal od svojega prijatelja, kaj ga žuli in česa želi od njega, je pa vso zadevo pred vsem salomonsko tako razsodil, da morata v prvi vrsti na krepek in primerno zamočen zajutrek, ker jima bo le-ta nedvomno osvežil spomin in tudi vdihnil v glavo pravo misel. Ko je gospod Žabar ti sodbi pritr dil, začel se je Slepárovič napravljati, obuvati in umivati in to tako hitro in skoro vse ob enem, da je bil v petih minutah že pripravljen za odhod.

Od Slepároviča sta prijatelja krenila v gostilno, ki slovi v Ljubljani po svojih kislih jetercah in ledvicah — posebej pa še po izbornem svojem čvičku. Dasi je gospod Žabar v gostilni parkrat poskusil svojo zadevo spraviti v razgovor, vendar se Slepárovič za vse te poskuse ni poprej nič zmenil, dokler ni spravlil pod streho dve veliki porciji kislih jeterc in jih zalil skoro z litrom vina.

Ko je Slepárovič z zadovoljstvom odložil vilice, je omenil svojemu prijatelju:

»Veš Žabar, meni prihajajo najboljše misli, kadar jem kislina jeterca in jih zalivam s čvičkom. Tako se je zgodilo tudi danes, tvojo zadevo imam že rešeno. Kaj si bova midva ž njo belila glavo, ko imamo vendar učene doktorje pri naši stranki. K odvetniku pojdeva, da spravi to zadevo v red, zakaj pa imamo odvetnike! Torej ura bode skoro enajsta. Stopiva torej k našemu doktorju Pritlikovčku, ki doslej, kakor sam pravi, še nobene pravde ni izgubil.«

Gospodu Žabarju je bil nasvet prijatelja Sleparoviča všeč in radi tega sta se, ko je gospod Žabar poravnal račun za oba, napotila v pisarno dr. Pritlikovčka.

Ko sta vstopila v pisarno, čakalo je že tam več kmetičev, mej katerimi se je vrtel sam dr. Pritlikovček, da pridejo na vrsto. Ko je ogledal dr. Pritlikovček gospoda Žabarja in ž njim došlega Sleparoviča, pozdravil je oba s posebno prijaznostjo:

»Servus, prijatelj Žabar! Zdravi gospod Sleparovič! Kar vsedita se, prideta takoj na vrsto. Še te-le može odpravim, potem se pa mi zmenimo. Pri meni gre vse hitro, dobro in po ceni, ne da bi se tratilo dragoceni čas s nepotrebnim besedičenjem. Čeprav imam danes že pravcato justično velepodjetje in ne ubožne kramarije, kakor večina mojih tovari-

šev, gre vse pri meni brez nepotrebnih besedi hitro in izborno. Povem vam, ljudje božji, da doslej še nisem izgubil nobene pravde, ker znam vsako pravdo tako imenitno zasuka-ti, da je vedno moja stranka zgoraj. Da, znati se mora, je rekel že znani Ravnik, ki se še sedaj pokori v Gra-diški. In jaz pa znam! Kakšne boleči-ne pa imate vi, očka, ki ste sedaj na vrsti in ki se mi zdite nekaj znani?«

»Nikar naj mi ne zamerijo, go-spod doktor, če sem prišel zopet k vam zavoljo tiste pravde, katero ste mi izgubili v Ribnici, Novem mestu in na Dunaju. Sedaj me žene na-sprotni doktor na boben za stroške in jih prav lepo prosim, da bi mi pomagali, vsaj so mi takrat, ko sem na ukaz našega že odšlega kaplana prišel prvič k njim, rekli in zatrdili, da mi stoje dobri, da bom pravdo dobil, zato ker sem prišel k njim, ki še nikoli nišo nobene pravde izgu-bili. Prosim jih lepo, da bi mi poma-gali.«

»Se bo vse naredilo,« odvrne doktor. »Danes bodete založili dve-sto kron, potem bomo pa to pravdo kar obnovili in jo tako izpeljali, da bo pravica na naši strani.«

»Denarja pa nimam,« zastokal je ubogi kmetič. »Vsaj sem vsega k vam znosil, da se je potem vozil vaš hlapec v Ribnico. Bojo pa to stvar

za enkrat kar tako prevzeli, bojo pa na onem svetu tem večje plačilo prejeli.«

»Kaj na onem svetu me hočete plačati za moj dragoceni čas,« razhudil se je doktor nad kmetičem. »Ta bi bila lepa, da bi se nas na ta način plačevalo. Oče, če nimate denarja, potem ste že opravili. Gospod sollicitator, izvolite tega moža ven spremiti.«

Izza mize je vstal mlajši mož, lepo prijel kmetiča in ga spremil do vrat, katera je zaprl za kmetičem in se zopet vrnil k svoji mizi; kmetič je sicer pri tem nekaj mrmral o »doktor-izgubi«, a se vendar z lepa izgubil iz pisarne.

»Kaj pa vi očka? Kaj pismo imate na me? Dobro, bomo pa pismo odprli in pogledali, kdo vas mi je priporočil. Tako, vaš kaplan mi piše in me prosi, da bi se za vas potegnil, ker se vam godi huda krivica. Dobro, bomo pa to stvar uredili; tukaj bode zložili 100 K in potem ste prevzeti.«

Kmetič je izvlekel iz notranjščine svojega telovnika umazano listnico in odštel iz nje v doktorjeve roke s tresočimi prsti pet bankovcev po 20 K, na kar ga je sollicitator prevzel in začel ž njim zapisovati informacijo.

Dr. Pritlikovček se je obrnil na to zopet k drugemu kmetiču, ki je krčevito držal v rokah neke spise in ga vprašal:

»Kaj pa imate vi pri srcu, moj očka?«

»Naš cerkovnik me je nakazal na vas rekoč, da ste najbolj učen doktor cele Kranjske dežele in da ni mnogo takih pod našim cesarjem. V Cirknici sem imel pravdo, pa sem jo izgubil, ker je sodnik vlekkel z mojim sosedom, s katerim sva se pravdala. Tukaj imam vse spise in vas prosim, da bi spise pregledali, ker boste takoj videli, da je cirkniški sodnik krivično sodil.«

»Dobro, se bode zgodilo. Tukaj boste založili v roke tega-le gospoda pet bankovcev po 20 K in potem bomo cirkniškemu sodniku že tako navili uro, da bo zaradi te krivične stvari še prišel ob svojo cesarsko službo.«

S tem je doktor odpravil kmetiča k svojemu solicitorju in se obrnil k zadnjemu kmetu, ki mu je izročil silno hudo razžaljenje, ker ga je njegov sosed brez vsakega povoda nagnal z gorjancem in zarobljencem, česar pa on noče mirno prenesti, čeprav je iz hudih hribov doma.

»Imate čisto prav, očka,« pritr dil je dr. Pritlikovček razžaljenemu kmetu. »Čeprav je človek doma iz

hribov, ima vendar svojo čast, katero mora čuvati kakor punčico v svojem očesu in katere se ne sme nikdo dotakniti. Bomo že posvetili temu vašemu sosedu in ga naučili kozjih molitvic. Zaprt bode in še plačeval bode stroške, da bode ves črn. Kar tukaj notri stopite k temu le mojemu namestniku, da bode vse potrebno zapisal; pri tem gospodu bodete pa založili bankovec za 50 K na račun stroškov. Veste, je pri nas taka navada in postava, da mora vsakdo nekaj založiti.«

Kmet je odprl svojo listnico, iz nje izvlekel bankovec za 50 K, ga izročil solicatorju in na to skozi srednja vrata odšel k doktorjevemu namestniku. Doktor sam se je pa na to obrnil k gospodu Žabarju in njegovemu tovarišu in skoro zdihujoč jima začel tožiti svoje križe in težave.

»Vidita, prijatelja, tako se godi človeku, ako stoji na čelu justičnega velepodjetja in če ima po vsi deželi njegovo ime tako veljavo, kakršno ima moje. Cel dan imam opravila čez glavo, ker hočejo vsi ljudje samo pri meni dobiti odpomoč zoper svoje nadloge. Delamo naravnost s parom, da moremo vsem ustreči. Pri tem pa ne izgubljam prav nič nepotrebnih besedi, ker se ravnamo po zlatem načelu, da je čas denar. Drugače bi pa tudi ne mogel shajati, čeprav

imam štiri namestnike, šest steno-
grafinj in deset pisalnih strojev. Se-
daj mi pa povej, prijatelj Žabar, kaj
je tebe privedlo v moje podjetje?»

Gospod Žabar izvlekel je iz žepa
danes zjutraj mu po pošti došlo od-
vetniško pismo in je izročil molče
dr. Pritlikovčku. Poslednji je pismo
vzel v roke in je prečital. Ko je bil s
prečitanjem gotov, je pa vskliknil:

»Aha, to je pa politična stvar!
Nesramni liberalci te love, prijatelj
Žabar, ker vedo, kako izborna moč
ima v tebi S. L. S. in kako si vsled
tega nevaren gnjilemu liberalizmu.
Sedaj se pa hočejo nad teboj znositi
in so ti nastavili to zanjko, v katero
naj bi se ti vjel. Pa se bodo urezali
tako gotovo, kakor gotovo jaz doslej
še nobene pravde nisem izgubil. Se-
daj mi pa nekoliko povej, kaj je s to
stvarjo in nikar ne pozabi povedati,
kaj je vse tebi rekel ta nesrečni
Ivan Dovč.«

»Oprosti, dragi gospod doktor,«
odvrnil je gospod Žabar, »jaz sem bil
v nedeljo dne 22. septembra 1912 od
sila naporne agitacije tako truden in
zdelan, da se kar nič ne morem
spomniti na tega Dovča in kaj sem ž
njim imel. Zato sem pa s seboj pri-
peljal prijatelja Sleparoviča, ki je bil
tedaj tudi v Tomačevem, da ti bode
ta podal vsa potrebna pojasnila.«

»Še boljše, če slišim kar pričo. Povejte mi torej, gospod Sleparovič, kaj se je zgodilo v nedeljo dne 22. septembra 1912 v Tomačevem.«

»Znate, gospod doktor,« pričel je nekako svečano pripovedovati Sleparovič, »to je bila huda nedelja. Že ob 10. uri zjutraj vsa se vsedla z gospodom Žabarjem na voz in se odpeljala v Štepanjo vas, kjer sva poiskala svoje volilce v treh gostilnah. Kakor se spodobi, sva v vsaki gostilni tudi nekaj zaužila in tudi drugim privoščila pijače. Iz Štepanje vasi sva se odpeljala v Hrušico, od tod v Bizovik, iz Bizovika v Dobrunje, od tam v Zgornji in Spodnji Kašelj, od tam v Zalog, Zadobrovo, Sneberje, Šmartno in končno v Tomačevo. Povsod v teh vaseh sva iskala po gostilnah volilce in seveda povsod tudi pila in dajala za pijačo. Moram vam izjaviti, gospod doktor, če bi midva s prijateljem Žabarjem ne bila moža, ki znava piti in tudi nekaj prenesti, morala bi oba obležati v prvem cestnem jarku. S pomočjo najinega voznika Gašperja Potegneta, ki je, kar se pijače tiče, res mož od fare, sva pa zmagonosno premagala to hudo vinovožnjo in srečno tudi dospela v Tomačevo. Tam smo ga pa zopet pili, da je kar od mize teklo, čeprav smo ga imeli že vsi trije precej pod klobukom. Kaj ne, gospod doktor, da

smo vsi trije, Žabar, Potegni in jaz pravi junaki?»

»Gotovo ste junaki,« je odvrnil že nekoliko nepotrpežljivo dr. Pritlikovček; »gotovo je tudi, da ste vi trije to nedeljo popili toliko pijače, kolikor jo drug navaden zemljan celo leto ne. Vendar me to toliko ne zanima, temveč bi od Vas rad izvedel, kaj je imel moj prijatelj Žabar z Ivanom Dovčem v Tomačevem in kaj je poslednji vse rekel prijatelju Žabarju čez njegovo čast. To mi povejte!«

»Znate, gospod doktor,« je odgovoril doktorju Slesparovič, »gostilna je bila natlačeno polna, ko sva prišla že po mrakusprijateljem Žabarjem v njo. Ko sva poklicala na mizo štefan vina in v gostilni sedečim Posavcem prav prijazno rekla: »Tako ga pijemo mi Ljubljčanani, ki imamo nekaj cvenka v svojih žepih!«, so naju pa začeli Posavci malo pisano gledati in skoro tudi zbadati. Mene sicer ni nihče poznal, zdi se mi pa, da so nekaterniki poznali mojega prijatelja Žabarja. To sklepam iz besed »mojster šivanka, mek — mek — mek, suha trska« in drugih, ki so prihajale izza miz. Ko je pa moj prijatelj Žabar slišal besede »mek — mek — mek,« je bil pa ogenj v strehi. Postal je rdeč kot kuhan rak in je začel zbranim Posavcem take brusiti, da so kar zijali. Najmilejša ljubeznji-

vost, katero je zalučil Posavcem v brk, je bila: zarobljeni, zarukani kmetje! Neizobraženi Posavci pa teh, popolnoma upravičenih označb mojega prijatelja niso mirno prenesli, temveč so v svoji kmetiski zarobljenosti še bolj meketali in zraven še vpili nad njim »suha šivanka, farški podrepnik, farški petolizec, farški slepar, farški koritar, kuga deželnega denarja« itd. Seveda neolikanim Posavcem moj prijatelj Žabar ni ostal na take zbadljivke nobene besede dolžan in je krepko vračal milo za drago. Besedni boj se je končal tudi zmagoslavno za mojega prijatelja Žabarja. Ko so neolikani Posavci prišli do prepričanja, da mojega prijatelja ne morejo z besedami ugnati, temveč da so v besednem boju prav sramotno pogoreli, so se pa naenkrat zavedli svojih žuljavih pesti in letem prepustili nadaljnje delo. Več moč je naenkrat navalilo na prijatelja Žabarja in na mene in naenkrat sem videl Žabarja za trenotek v zraku, potem pa nič več. Kam je izginil hipoma, takorekoč bliskoma moj prijatelj, pa nisem utegnil premišljevati, ker sem se skoro začutil v objemu krepkih kmečkih pesti, ki me niso poprej izpustile, dokler nisem začutil vsepovsod okrog sebe tekočino, ki je zelo močno dišala. Ko sem se polagoma izkobacal iz te

tekočine, sem začel iskati svojega prijatelja Žabarja in ga tudi končno srečno našel, četudi brez klobuka. Ko sva pa dobila drug klobuk in pijanega voznika, sva se pa odpeljala proti Ljubljani. Zdi se mi pa, da je bil prijatelj Žabar na povratku v Ljubljano malo hud name, ker me ni pustil v vozu sedeti, temveč je odločno zahteval, da moram k vozniku na kozla. Poslednji je bil pa vzlic svoji pijanosti tudi celo pot do Ljubljane skrajno nevoljen ter je v enomer godrnjal, da ima jako občutljiv nos, katerega mu bog nikakor ni zato sredi obraza ustavil, da bi moral ž njim dihati v se tak smrad, kakršnega mora nocoj. Imel sem občutek, da ima mož prav, ker je tudi meni celo pot neprijetno pod nos dišalo. Vzlic tem neprijetnim dišavam smo pa vendar srečno dospeli v Ljubljano. Tako je bilo v Tomačevem, gospod doktor, ali ni res, prijatelj Žabar?»

»Izborno, ga že imamo v pasti tega Dovča,« je veselo vzkliknil doktor, ko je končal Sleparovič svoje poročilo. »Vložili bomo mi prvi proti njemu zasoljeno tožbo in mu preskrbeli, da bo pri kazenskem sodišču prejel primerno pohvalo za svoje surovo postopanje in da bo plačal tudi pošteno stroške. Stenografi-nja! Diktat!«

Dr. Pritlikovček je nato došli stenografinji v smislu Sleparovičevega poročila narekoval obširno informacijo in potem še predložil gospodu Žabarju v podpis kazensko pooblastilo.

S prijaznimi besedami: »Ga že imamo tička vjetega, prijatelj Žabar, in ga bomo pošteno naučili peti,« je spremil prijazni odvetnik do vrat gospoda Žabarja, čega poprej tako prestrašeno srce se je napolnilo z zmagoslavnimi upi na sijajno zadoščenje, ki je bo prejel iz rok pravice za svojo krvavo žaljeno čast. To prijetno razpoloženje je pa na gospoda Žabarja tako podvzetno vplivalo, da je povabil Sleparoviča na litrček vina, katerega sta izpila takoj na račun bodoče slavne zmage.

Gospod Žabar pred sodiščem.

Dvorana števil. 28 na ljubljanskem novem Žabjeku je zelo zanimiva dvorana, ne morda po svoji posebni lepoti, pač pa po zanimivih dogodkih, ki se sleherni dan odigravajo v nji. Ta dvorana je namreč nekaka rešilna postaja za čast, ker se v nji plačuje razne razžaljivke in psovke z denarnimi globami in zaporom na naslov razžaljivcev, dočim se pa oprani in očiščeni razžaljenci vračajo iz nje kot nedolžni angeli zopet mej grešni svet. Seveda so tudi izjeme. Izjeme pa provzročata največ takozvani dokaz resnice ali pa nemožnost dokazati pod obtožbo postavljene razžaljivke. V takih slučajih pa rešilna postaja za čast odreče svojo pomoč kruto razžaljenim obtožiteljem in jim naprta za kazen, ker so sodišče po nepotrebnem nadlegovali, še povračilo vseh naraslih stroškov. Naj bode pa sodba že taka ali taka, eno je pa vedno gotovo, da vsled nje izgubi prav zanesljivo propadla stranka vero v pravico in da

se potem dalj časa izogiblje novemu Žabjeku in vsem takim stvarjem, ki človeka lahko tje dovedo. Vzlic temu pa dvorana števil. 28 ni nikdar prazna, kar bi dopuščalo sklep, da imajo prebivalci bele Ljubljane in njene okolice posebno fino razvit čut za zelo težki pojem časti.

Tudi ta teden je bila dvorana števil. 28 na našem novem Žabjeku cele dopoldneve polna, posebno pretekli četrtek, ko ste se imele rešiti obtožbi Žabar proti Dovču in Dovč proti Žabarju. Točno ob 10. je dal oklicati razpravni sodnik obe zadevi. Ponosno je na oklic prikorakal v dvorano naš znanec gospod Žabar v spremstvu svojega zastopnika mladega dr. Čukoladoviča, za njim pa bolj ponižno Ivan Dovč, posestnik v Tomačevem s svojim zastopnikom dr. Skakačem.

»Tu imamo dve tožbi mej istima strankama,« pričel je po vstopu strank razpravni sodnik, »vsled česar vprašam, če ni mogoča mej strankama kakšna poravnava? Polagam strankama na srce, da je poravnava najlepša rešitev vseh takih kazenskih zadev.«

Dr. Čukoladovič: »Moj pooblastitelj je odličen ljubljanski meščan in je bil dne 22. septembra na naravnost neodpustljiv način razžaljen od nasprotnika. Vzlic temu pa ne zame-

tujemo po g. sodniku predlagane poravnave. Naši pogoji so: »Javen preklic v »Slovincu« in »Domoljubu« na stroške nasprotnika, ki mora vrhu tega plačati za »Slovensko Stražo« 100 K in naše dosedanje stroške v znesku 50 K, svoje pa sam trpeti. Da omogočimo poravnavo, smo sestavili najmilejše pogoje.«

Dr. Skakač: »Teh pogojev moj klient ne more sprejeti, pač pa se je pripravljn tako poravnati, da plača gospod Žabar 20 K za zanemarjene otroke in da trpi vsaka stranka svoje stroške.«

Dr. Čukoladovič: »Odklonjeno, ker je ta ponudba za mojega klienta naravnost poniževalna in razžaljliva!«

Sodnik: »Preidimo torej v razpravo. Prvi je vložil obtožbo gospod Jernej Žabar in radi tega se bode najprvo razpravljalo o ti obtožbi. Ivan Dovč stopite naprej in nam povejte, kako se pišete, kdaj ste rojeni in kje, kaj ste, kje prebivate, kako je vašemu očetu in materi ime in če ste bili že kdaj kaznovani.«

Ko se je vse to zapisalo, je pa sodnik nadaljeval:

»Poslušajte sedaj vsebino proti vam po gospodu Jerneju Žabarju sprožene obtožbe, ki ima sledečo vsebino:

Pripadam po svojem prepričanju k S. L. S., ki ima edina srce za kranjskega kmeta in meščana in tudi moč, da obema pomaga. Ker se je imela dne 24. septembra 1912 vršiti v Ljubljani zopetna volitev dveh deželnozborskih poslancev namesto Ribnikarja in Reisnerja in ker je bilo v najvitalnejšem interesu ljubljanskega mesta, da ta-dva ne bodeta več izvoljena, poverili so mi najvišji gospodje v vodstvu S. L. S. velevažno nalogo, da naj se podam mej ljubljansko volilstvo in posebno tudi mej prirasle okoličanske volilce, da jim odprem oči glede prepererelega in gnjilega liberalizma in da jih sočasno opozorim na nedosegljivo življensko moč naše S.L.S. Ti svoji vzvišeni nalogi sem posvetil tudi vse svoje moči.

Dne 22. septembra 1912 sem pa prišel v izvrševanju te svoje vzvišene naloge, oziroma poklica v Tomačevo in se ustavil le-tam v gostilni, ki je bila natlačeno polna. Ker sem bil uverjen, da je mej gosti tudi več volilnih upravičencev, začel sem jim s poljudno in prisrčno besedo razlagati dalekosežni pomen torkove deželnozborske volitve in jim polagati na srce, da naj volijo prava moža, ki sta edino Ivan Kregar in dr. Lovro Pogačnik.

Dočim so me vsi drugi gosti mirno in spoštljivo poslušali in mo-

jim prepričevalnim besedam še pri-
trjevali, se je pa začel obdolženi
Ivan Dovč norčevati iz mojega, vse-
ga spoštovanja vrednega civilnega
poklica s tem, da je začel nad menoj
vpiti »Mojster šivanka, mek — mek
— mek, suha trska itd.« ter da je še
druge pivce k temu hujskal.

Ko sem ga pa z najdostojnejšo
besedo opozoril rahlo, da njegovo
obnašanje proti meni ni pravilno, je
bil pa ogenj v strehi.

Obdolženi Ivan Dovč je kakor
besen začel na me kričati: »Mek —
mek — mek, suha šivanka, farški
podrepnik, farški petolizec, farški
slepar, farški koritar, kuga deželne-
ga denarja itd.«

Dokaz temu je kot priča Simon
Sleparovič in moje pričevanje.

S tem se čutim silno žaljenega
na svoji časti, posebno radi tega, ker
so se na tako ostuden način napada-
le moje najsvetejše svetinje, to je
moje neomajano politično prepriča-
nje itd.

Obdolženi Ivan Dovč, ali se ču-
tite krivega in kaj imate navesti v
svoj zagovor na to obtožbo?«

Ivan Dovč: »Prav nič se ne ču-
tim krivega. Jaz nisem Žabarju prav
nič žalega rekel, pač pa on meni vse
to, kar sem povedal pri gospodu
doktorju —«

Sodnik: »O tem bomo pozneje razpravljali. Sedaj bodem pa zaslišal pričo Simona Sleparoviča, ki bo de prisegel na to, da bode govoril čisto resnico in nič drugega kot resnico.«

Ko je sodnik podučil pričo Sleparoviča o svetosti prisege in o nasledkih krive prisege, ga je zaprisegel in potem pozval, da naj po resnici pove, kaj je vse obdolženi rekel v nedeljo dne 22. septembra nečastnega o zasebnem obtožitelju.

Simon Sleparovič: »Slavno sodišče! Jaz nisem rodom iz Ljubljane in tudi ne iz Kranjske, temveč iz slavne Like, domovine prvih hrvatskih junakov. V Ljubljani sem pa že dolgo, a se vedem pošteno in tako, da s sudom nimam nikdar opraviti. Ni li res, prijatelj Žabar?«

Sodnik: »Opozarjam vas, priča, da imate izpovedati samo o dogodkih dne 22. septembra in da morate opuščati vse druge nepotrebne opazke. Torej, kako je bilo dne 22. septembra?«

Simon Sleparovič: »Slavno sodišče! Dne 22. septembra bilo je pa hudo. Čeprav sem v soboto pozno v noč ali pa zgodaj v jutro šele šel spat, me je prijatelj Žabar že po 9. zjutraj nagnal iz postelje, češ, da se bova peljala v ljubljansko okolico. Ali ni res prijatelj Žabar —«

Sodnik: »Priča! Vnovič vas opominjam, da govorite o stvari. Nas prav nič ne zanima, kdaj se vas je pognalo iz postelje, temveč edino to, kaj se je godilo mej obtožiteljem in obdolžencem v Tomačevem v gostilni. To nam povejte!«

Simon Slepavčič: »A tako, samo da znam, kaj vas zanima. V Tomačevo sva došla s prijateljem Žabarjem, ko se je že delala noč. Čeprav sva ga cel dan pošteno pila, vendar sva tudi v Tomačevem še »visoko dvigala barjak zlate svobode« in takoj naročila štefan vina. Znete, slavno sodišče, mi ga znamo piti in prenesti. Ko je pa prijatelj Žabar po naročilu štefana nekoliko opozoril zbrane Posavce, da imava v žepih polno cvenka, so pa šli ti seljaki kar po koncu. Začeli so vpiti na mojega prijatelja »mek — mek — mek, mojster šivanka, suha trska.« Moj prijatelj Žabar, ki je veleučeni gospod in izobražen kakor kak doktor, je na to lepo podučil Posavce, da se tako ne sme govoriti z mestno gospodo. Namesto da bi bili Posavci gospodu Žabarju hvaležni za ta poduk, so pa začeli nanj kar tuliti in padale so kot dež besede kakor: »Farški podrepnik, farški slepar, farški koritar, kuga deželnega denarja, farški petolizec, suha šivanka!« Te psovke so pa v mogočnem zboru še

cel čas solili z refrenom »mek — mek — mek!« Ali ni bilo tako prijatelj Žabar?«

Sodnik: »Povedali ste nam priča, kakšne žalitve so bile dne 22. septembra izgovorjene proti zasebnemu obtožitelju. Sedaj nam pa še natančno povejte, katere je izgovoril današnji obdolženec?«

Simon Sleparovič: »Kakšen obdolženec? Ne razumem vas, slavno sodišče.«

Sodnik: »Vprašam vas, če je vse te besede izrekel tudi le-ta Ivan Dovč, ki stoji tu pred vami?«

Simon Sleparovič potem, ko si je dalj časa ogledoval obdolženega Ivana Dovča: »Oprostite, slavno sodišče, tega moža pa jaz prav nič ne poznam in ga še nikdar nisem videl.«

Dr. Čukoladovič: »Opozarjam vas, priča Sleparovič, da ste pred pričami v naši pisarni natančno in določno izpovedali, da je ravno obdolženi Dovč vse od vas danes povedane žaljivke zabrusil mojemu klientu v obraz. Pazite, da vas ne naznanimo radi krive prisege —«

Sodnik: »Gospoda zastopnika prosim, da opusti vse take grožnje in opombe. Sodišče je sklenilo sedaj zaslišati o vsebini obtožbe brez prisege za enkrat še zasebnega obtožitelja. Gospod Žabar, prosim, stopite naprej!«

Nato je sodnik podučil gospoda Žabarja o dolžnostih priče in ga potem, ko so se zapisala v zapisnik njegova generalia, pozval, da naj kot priča pove sedaj popolnoma po resnici, kar more navesti o predmetu svoje obtožbe.

Gospod Žabar: »Oprostite, gospod sodnik, jaz sem bil dne 22. septembra od celodnevnega naporenega dela tako zmučen in zdelan, da se prav nič ne morem spominjati, kako so se vršili dogodki v Tomačevem. Edino to vem, da sem bil prav grdo napaden; vsled svoje silne razburjenosti in strahu za svoje življenje pa ne vem, kaj in kdo mi je tedaj kaj rekel. Pač pa je priča Sleparovič vse natanjko slišal in tudi povedal pri mojem zastopniku, ko sva šla tje na informacijo.«

Sodnik: »Če ne bode nobenih nadaljnih dokaznih predlogov, se bode dokazovanje sklenilo.«

Dr. Čukoladovič: »Slavno sodišče! Danes zaslišani priči Simonu Sleparoviču je na zelo sumljiv način opešal spomin. Radi tega si pridržim zoper njega ovadbo na pristojnem mestu. Za sedaj pa predlagam preložitev današnje razprave v to svrho, da se pokličejo in zaslišijo sledeče nove priče: naš solicator Johannes Ekspenzarovič in naši dve stenografinji Genovefa Ješprenček in Polife-

ma Krišpinček. Te priče bodo z vso odločnostjo potrdile, da je danes zaslišana priča Simon Sleparovič, ko je bil z gospodom Žabarjem v naši pisarni, z vso določnostjo označil današnjega obdolženca kot ono osebo, ki je zagrešil vse pod obtožbo postavljene razžalitve.«

Dr. Skakač: »Protivim se temu predlogu in preložitvi, ker predlagane priče niso bile dne 22. septembra v Tomačevem in torej iz lastne opazbe ne morejo o dogodku prav nič izpovedati.«

Sodnik: »Zavrnem predlog iz razlogov, ki jih je navedel zagovornik in iz nadaljnega razloga, ker je stvar dovoljno pojasnjena. Zaeno zaključim razpravo s pristavkom, da bom proglasil rāzsodbo potem, ko končamo drugo razpravo. Gospod Žabar stopite sedaj vi naprej in poslušajte obtožbo, ki jo je proti vam vložil Iv. Dovč. Ta obtožba se glasi:

Dne 22. septembra 1912 smo imeli pogorelci iz Tomačevega važno posvetovanje v naši gostilni. Tedaj je prišel v gostilno obdolženi Jernej Žabar in brez vsakega povoda začel takoj zbadati in psovati navzoče mirne goste. Posebno se je pa še spravil na me in me psoval in zasramoval rekoč: »Šljeva, zarobljenec, kmetški zarukanec, živiš od same sleparije, nisi nič vreden, avša itd.

Dokaz temu sta priči France Semrajc in Matevž Bolha, oba posestnika v Tomačevem.

Vprašam vas, gospod Žabar, če se čutite krivega in vas pozivljam, da se zagovarjate.«

Gospod Žabar: »Gospod svetnik! Jaz se ne čutim krivega in zavračam z vso odločnostjo podlo naltolcevanje, da bi se mogel kot izobražen človek, ki občujem z ljubljanskimi kanoniki in drugimi visokimi gospodi, tako daleč spozabiti, da bi rabil take prostaške besede. Pridržim si radi tega grdega obrekovanja vse postavno dopustne korake proti obtožitelju. Sicer sem bil pa dne 22. septembra, kakor sem že poprej kot priča povedal, tako truden in razburjen, da se ne morem spominjati, kaj se je vse godilo v Tomačevem. Le toliko vem, da sem bil tedaj prav tolovajsko napaden in da je bilo moje življenje v nevarnosti.«

Sodnik: »Preidemo k dokazovanju. Pokličite notri pričo Franceta Semrajca.«

Ko je vstopila ta priča, jo je sodnik zakonito podučil, zaprisegel in potem pozval, da naj po resnici pove, kaj je dne 22. septembra razžaljivega rekel obdolženec obtožitelju Dovču.

France Semrajc: »Letos smo imeli v Tomačevem strašen požar, ki nam je napravil največjo škodo, ker je uničil skoro celo vas. Bilo bi nam obupati, če bi nam ne priskočili tedaj na pomoč dobri ljudje iz sosednih vasi ter ljubljansko mesto in ljubljanski prebivalci. Za nas se je pa pobiralo tudi po vseh kranjskih cerkvah in nabralo prav lepe vsote, ki so se vse stekale v roke našega župnika pri Sv. Petru v Ljubljani. Ker smo si mej tem sezidali nove hiše in gospodarska poslopja ter potrebovali denar, šli smo parkrat prosit župnika, da bi nabrani denar razdelil. Župnik nas je pa vedno odpravljaj, da bo že to storil, kadar se bode njemu zdelo primerno. Ker so nas zidarski, tesarski in drugi mojstri trdo prijemali za denar in ker se naš župnik ni zmenil, da bi razdelil mej nas nabrane denarne darove, dogovorili smo se pogorelci, da se snidemo dne 22. septembra v naši gostilni in da se pogovorimo o tem, kaj nam je ukreniti, da bi našega župnika dovedli do tega, da se vzdigne raz nabrani denar, na katerem sedi že čez pol leta in ga razdeli mej potrebne ljudi. Ko smo se torej o tem razgovarjali in marsikatero odkrito besedo izpregovorili o naši duhovščini, je pa prišel v gostilno današnji zasebni obtožitelj, ki je bil videti precej oka-

jen. Poklical je na mizo štefan vina in nam začel takoj prav grdo zabavljati. Ker smo si kot mirni zborovalci to prepovedali, je pa še bolj zrasel in nas začel prav nelepo zmerjati. Ko ga je pa Ivan Dovč opozoril, da naj nas pusti na miru, ga je pa začel obdolženec obkladati z besedami kakor »zarobljenec, kmetski zarukanec, nisi nič vreden, živiš od same sleparije, avša, šljeva itd.« To je razjezilo nekatere naše zborovalce, da so temu-le gospodu v brk povedali to, kar je iskal in tudi zaslužil.

Sodnik: »Obdolženec, ali imate kaj pripomniti na to izpovedbo?«

Gospod Žabar: »Da, gospod svetnik. Ta mož se moti, če pripoveduje, da sem se jaz tako neolikano obnašal. On me gotovo zamenjuje s kakim drugim neotesancem, ker jaz kot olikan človek nisem niti zmožen, da bi se tako obnašal, kakor to trdi priča.«

Sodnik: »Priča, vi ste slišali, kaj pravi obdolženec o vaši izpovedi. Ali vztrajate pri ti svoji izpovedi in ali vzdržujete posebno svoje navedbe, da je obdolženec res proti zasebnemu obtožitelju izgovoril vse one žaljivke, katere ste poprej navajali.«

France Semrajc: »Kar sem vam poprej povedal, je gola in čista resnica, vsaj sem govoril pod prisego.«

Dr. Čukoladovič: »Povejte mi priča, kdo pa je vse nad gospodom Žabarjem kričal, da je farški petolizec, podrepnik, slepar, koritar itd. in ga zasramoval z besedami mek — mek — mek?«

Sodnik: »Tega vprašanja ne dopustim, ker nima s to kazensko zadevo nobenega stika. Zaslišal bom sedaj drugo pričo Matevža Bolho, katerega naj se pokliče v dvorano.«

Na to je sodnik podučil, zapri-segel in izprašal to pričo o vsebini obtožbe, katero je priča skoro dobesedno tako potrdila, kakor France Semrajc. Sodnik je na to vprašal stranki, če imata predlagati še kakšne dokaze, ker bode sicer razpravo sklenil, ker se mu zdi stvar vsestransko zadostno pojasnjena.

Dr. Čukoladovič: »Slavno sodišče! Predlagam, da naj se zasliši v ti stvari kot pričo še Simona Slepároviča, ki je bil pri celem dogodku kot popolnoma neprizadeta oseba navzoč in ki bode izključil, da bi bil moj klient kaj žalega rekel Ivanu Dovču. Zaslišanje te priče je tembolj potrebno, ker ste danes zaslišani priči Semrajc in Bolha kolikor toliko osumljena, da sta se vdeležila dogovorjenega napada na čast mojega klienta, dočim je pa nasprotno o Simonu Slepároviču, ki napravlja vstisk popolnoma verodostojnega

človeka, že dognano, da se ni prav nič vmešaval v vse te dogodke, temveč jih kot nepristranski opazovalec le cel čas z največjo pazljivostjo zasledoval.«

Dr. Skakač: »Z vso ogorčenostjo zavračam popolnoma neosnovani napad na dva poštena kmetska posestnika, ki sta nam pod prisego povedala, kar sta dne 22. septembra slišala in videla. Ker nimamo pravnobenega povoda dvomiti nad njihovo verodostojnostjo, je popolnoma nepotrebno zaslišanje Simona Slepčaroviča, kateremu je, da govorim z besedami svojega častitega tovariša g. dr. Čukoladoviča, danes vendar na tako zelo sumljiv način opešal spomin, da si je moral moj g. tovariš pridržati proti njemu ovadbo. Predlagam torej, da naj se ta predlog zavrne.«

Sodnik: »Predlog na zaslišanje Simona Slepčaroviča se zavrne, ker je stvar dovoljno pojasnjena. Zaključim s tem tudi to razpravo in prosim oba gospoda zastopnika za njuno končna predloga. Prvi ima besedo zastopnik g. Jerneja Žabarja.«

Dr. Čukoladovič: »Slavno sodišče! Predlagam, da naj se Ivana Dovča spozna krivim v smislu obtožbe gospoda Žabarja. Njegova krivda je jasna. Priča Simon Slepčarovič nam je odločno potrdil, da so

se dne 22. septembra 1912 resnično izgovorile vse one žaljivke, katere navajamo mi v svoji obtožbi. Da jih je pa zagrešil edino Ivan Dovč, pa ne more biti nobenega dvoma, če se uvažuje, da sta pri drugi razpravi zaslišani priči France Semrajc in Matevž Bolha navedla, da je imel ravno Dovč prepir z gospodom Žabarjem. Ker je krivda dokazana, mora pa slediti tudi postavna kazen. Kot obtežilno je smatrati, da so se ponovno izrekle zelo nagnjusne žaljivke in da so bile te žaljivke sprožene proti najuglednejši osebi, ki vživa v Ljubljani vseobče spoštovanje in da se je tako ugledno osebo žalilo v njenih najsvetejših čutilih, to je v njenem svetem političnem prepričanju. Ker so bile žalitve posebno težke in občutne, zahtevam in predlagam najostrejšo zaporno kazen.«

Dr. Skakač: »Na podlagi dokazovanja ugotavljam, da ni niti najmanje dokazano, da bi bil Ivan Dovč kaj žalega rekel Jerneju Žabarju, vsled česar predlagam, da naj se Dovča oprostí. Nasprotno je pa po pričah Francetu Semrajcu in Matevžu Bolhi jasno dognano, da je Jernej Žabar resnično napadel Ivana Dovča z vsemi onimi žalitvami, katere smo že v svoji pisni obtožbi navajali. Predlagam vsled tega, da naj se radi vseh teh

žalitev spozna krivim Jerneja Žabarja in ga postavno kaznuje, pri odmeri kazni pa uvaža, da ni dal moj klient obdolžencu nobenega povoda za njegov napad.«

Dr. Čukoladovič: »Slavno sodišče! Z vso odločnostjo zavračam kot neresnično trditev zastopnika Ivana Dovča, da je dokazana krivda mojega klienta. Kdo je pa to dokazal? Ali morda priči France Semrajc in Matevž Bolha? To sta dva neizobražena kmeta in sploh ne smeta priti v poštev proti tako ugledni osebi, kakor je moj klient g. Žabar. Za podlago razsodbi se sme vzeti edino popolnoma verodostojni zagovor mojega klienta, ki je visoko izobražen in ki se ziblje le v najvišjih krogih. Opozarjam, da nam je gospod Žabar danes povedal, da občuje redno z našimi visokočastitimi kanoniki. In tak človek, ki ima tako visokočastite stike, naj bi imel drzno čelo in se pred sodiščem iagal. To bi bilo naravnost absurdno. Kakor hitro je pa izključeno, da bi mogel g. Žabar govoriti pred sodiščem neresnico, potem pa moramo vzeti njegov zagovor za sveto resnico. Ker je pa g. Žabar v svojem zagovoru navedel, da predmetnih žalitev ni izpregovoril, je pa njegova nedolžnost jasna, vsled česar se ga mora oprostiti. Predlagam torej njegovo opro-

stitev, proti pričama Francetu Semrajcu in Matevžu Bolhi si pa pridržujem pravico do nekih, za oba zelo neprijetnih korakov.«

Ko je dr. Čukoladovič skončal svoj sijajni zagovor, kateri je njegovega nasprotnega zastopnika dr. Skakača tako potrl, da si niti odgovarjati ni upal, je pa vstal sodnik in proglasil obe razsodbi.

V kazenski zadevi gospoda Žabarja proti Ivanu Dovču je sodnik poslednjega oprostil, češ, da ni mogel najti nobene podlage za njegovo krivdo, ker je priča Simon Slepárovič pač potrdil, da so bile dne 22. septembra v gostilni v Tomačevem resnično izgovorjene vse inkriminirane besede, ni pa mogel potrditi, da jih je izgovoril obdolženec, glede katerega je še celo navedel, da ga sploh še ni nikdar videl in da ga ne pozna. Zasebni obtožitelj kot priča zaslišan se pa sploh ni spominjal, kaj se je dne 22. septembra godilo in govorilo v Tomačevem.

Sodnik je na to prešel takoj k razsodbi v zadevi Ivana Dovča proti gospodu Žabarju ter spoznal poslednjega krivim v smislu obtožbe in ga obsodil na globo 50 K, za slučaj neiztirljivosti v petdnevni zapor. To svojo razsodbo je oprl sodnik na pričevanje Franceta Semrajca in Matevža Bolhe, ki sta pod prisego

točno potrdila obtožbo. Kot olajšilno je smatral sodnik, da je bil gospod Žabar vsled zavžite pijače zelo razburjen in da je upati, da se bode popboljšal. Ker ni našel nobene obtežilne okolnosti, smatral je izrečeno kazen za primerno krivdi gospoda Žabarja.

Dr. Čukoladovič: »Priglašam zoper obe razsodbi vzklic in prosim, da se nam vročita pismena odpravka vzklicanih razsodb.«

Na to se je počasi izpraznila sodna dvorana šte. 28; naš znanec gospod Žabar je odhajal iz dvorane zelo potr t v družbi svojega zastopnika dr. Čukoladoviča, ki ga je tolažil s svečanimi zatrdili, da ste obe razsodbi krivični, vsled česar ju bode deželno sodišče moralo razveljaviti in dati popolno zadoščenje gospodu Žabarju. S to tolažbo je odšel potem gospod Žabar, ne da bi pogledal svojega prijatelja Slesparoviča, domov h kosilu, ki mu pa danes kar nič ni hotelo tekniti.

Gospod Žabar v tiskovnem odseku.

Popolnoma nepričakovani dogodki na Balkanu so kakor strela iz jasnega neba presenetili vso evropsko diplomacijo. Zgodilo se je čez noč nekaj, o čemur se ni niti sanjalo prebrisanim diplomatičnim zastopnikom raznih vevlasti v Belgradu, Sofiji, Carigradu, Atenah in v Cetinji. Ako so ti nepričakovani dogodki na Balkanu presenetili visoko diplomacijo, ki mora že po svojem poklicu natančno vedeti, kaj se godi okrog nje in ki mora z matematično gotovostjo slutiti, kaj se bode odigravalo v bodočnosti, potem se ni čuditi, da so iz Balkana prihajajoče žične vesti do cela zmešale glavo in misli raznim urednikom nekega slovenskega lista. Vsi presenečeni in tudi preplašeni so se izpraševali, kako stališče naj zavzame njihov list nasproti tem dogodkom, ali naj upoštevajoč ozire navzgor stopi list na stran otomanskih krvolokov ali pa

naj se uvažujoč čustvovanje slovenskega naroda in vsega kulturnega sveta zavzame za zatirano krščansko rajo na balkanskem poluotoku. Uredništvo se je razdelilo v dve struji, od katerih je prva z vso vnemo zagovarjala simpatije do turške države, dočim je pa druga na podlagi citatov iz naših narodnih pesni zahtevala, da mora list nastopiti za zvezo balkanskih držav in proti turškemu nasilstvu. Ker se obe nasproti si struji niste mogli zediniti, preostajalo ni drugega, da se je moralo uredništvo obrniti na svoj vrhovni tiskovni odsek, ki je imel v kočljivih in zamotanih vprašanjih končnoveljavno odločati stališče, katero ima list zavzeti. Ker je bila zadeva zelo nujna, ker so brzojavi vsaki hip donášali nove nepričakovane vesti iz Balkana, sklicati se je moral tiskovni odsek takoj in to se je tudi zgodilo.

Resnih obrazov so se zbirali resni možje in člani vrhovnega tiskovnega odseka na resno posvetovanje v uredniški sobi našega lista. Predsedniško mesto je zasedel po svoji svetosti znani kanonik Zvitokljun, njemu na desno je prisedel kanonik Debeloglav, zraven poslednjega kaplan Nadut, ki je sicer vlekel precej mastne dohodke kaplanskega mesta pri neki ljubljanski župniji, bil

pa leto in dan pri nekem katoliškem podjetju tako zaposlen, da ga v njegovi župniji ni nihče poznal in na levo predsednika končno kot zastopnik v S. L. S. zbranega obrtništva naš stari znanec gospod Žabar.

Kanonik Zvitokljun je pred vsem upravičil odsotnost predsednika vrhovnega tiskovnega odseka, češ da je bil v ti stvari, katero se bo de danes obravnavalo, že pri njem v avdijenci in da mu je predsednik že dal vse potrebne ukaze, imenoval potem zapisnikarjem nalašč v sejo poklicanega glavnega urednika ter potem zbranim članom tiskovnega odseka poljudno in nepristransko pojasnil predmet njihovega posvetovanja.

»Znano vam je,« pričel je kanonik Zvitokljun, »da so se razmere na balkanskem poluotoku v zadnjem času tako poostrile, da se je bati, da izbruhne vsaki hip krvava vojska. Na eni strani stoji starodavna turška država, ki za nobeno ceno noče izvesti onih reform, katerih izvedbo je svečano obljubila na berolinskem kongresu. Na drugi strani so se pa zvezale štiri balkanske države, Bolgarija, Srbija, Grška in Črnogorska, ki hočejo turškega sultana prisiliti z lepa ali z grda, da v evropski Turčiji izvede te reforme. Seveda domnevam, da se združene balkan-

ske države sedaj ne bodo več zadovoljile s tem, da bi Turčija v svojih evropskih pokrajinah sama te reforme izpeljala, temveč da bodo za te nastremile, da bi imele pri uresničenju teh reform tudi one odločilno besedo in da bi pri tem še kaj sveta pridobile. Iz zgodovine zadnjih let vam je pa znano, da živi naša diplomacija v najožjih prijateljskih odnošajih s turško državo in da je naša država vedno in dosledno zastopala stališče, da mora otomansko cesarstvo ostati nedotaknjeno. Tudi vam ni neznan, da so bile za časa aneksije mej našo diplomacijo in mej ono neke, danes Turčiji protivne balkanske države prav napete razmere in da se je bilo tedaj skoro bati vojske. Tedaj je naša diplomacija nastopala z vso odločnostjo proti ti državi in se kazala odločno prijateljico turške države. Od podučene strani se trdi, da se razmere v naši diplomaciji od tedaj niso bistveno izpremenile, vsled česar bi oziri na vzgoraj narekovali našemu listu, da naj se kakor n. pr. dunajski list »Neue Freie Presse« in vsi nemški krščanskosocialni časniki zavzame za turške interese in da naj pobija stremljenje balkanskih držav. Na drugi strani se pa ne sme prezreti, da stoji ves kulturni svet odločno na strani danes združenih balkanskih narodov in da z vročimi

simpatijami zasleduje njihova nesebična in plemenita stremjenja za osvoboditev krščanske raje iz turškega krvoločnega nasilstva. Tudi naš slovenski narod je skoro brez izjeme s svojimi simpatijami na strani združenih balkanskih narodov in želi iz dna srca, da bi imela njihova prizadevanja popoln uspeh in da bi se turškemu nasilstvu napravilo enkrat za vselej konec. Tudi sosedni naši Hrvati so skoro vsi na strani združenih balkanskih narodov in proti turškemu nasilju in s temi smo v zadnjem času politično ozko zvezani. Oziri navzdol bi nas torej silili, da naj se pisava našega lista obrača proti Turkom in da naj se ogreva za težnje balkanskih narodov. Predno pa vam povem, kaj mi je ukazal naš predsednik, hočem slišati o spornem vprašanju prav odkrito in brezobzirno vaše mnenje in vas vsled tega pozivljam, da se odkrito izjavite. Še enkrat vas pa pozivljam, da govorite o stvari popolnoma odkrito in brez ozira na levo in desno, ker je stvar tako važna, da se mora vsestransko prerešetati.«

»Tja, tja,« začel je prvi govoriti kanonik Debeloglav, »stvar je res tako kočljiva, da jo je treba vsestransko premisliti, predno bode padla odločba. Tja, če se bomo odločili za Turke, zamerili se bomo na-

šemu dobremu in vernemu ljudstvu, katero pri volitvah krvavo rabimo in zamera bode tudi pri naših najnovejših zaveznikih, s katerimi smo pri opatijskem sestanku sklenili zvezo na življenje in smrt proti poprejšni štirinajstdnevni odpovedi. Tja, če potegnemo torej s Turki, bo na to stran strašna zamera. Tja, če se pa postavimo za balkanske narode in nastopimo zoper Turke, bo pa zgoraj strašna zamera, ki nam utegne prinesiti strašne posledice v obliki odklonjenih podpor za naša prepotrebna deželna in druga strankarska podjetja. Tja, naj se obrnemo torej tako ali tako, zamera je gotova. Tja, tja, zato bi pa jaz mislil in tudi tako predlagal, da je najboljše, da o balkanskem gibanju in morebitni balkanski vojski v našem listu prav nič ne pišemo, ker se nam potem ne bo de treba na nobeno stran nagniti, vsled česar tudi ne bode mogla nastati nobena zamera, ne zgoraj, ne drugod. Da pa naši »bravci« mej tem ne bodo brez zanimivega berila, naj se pa v listu otvori posebna večja kolona za misijonska poročila. Po mojem mnenju je moj predlog naj-srečnejši in zato ga toplo podpiram in priporočam.«

Kanonik Debeloglav je končal svoj globokopremišljen in s pravim diplomatičnim duhom prepojeni go-

vor, na kar je hitro poprijel za besedo kaplan Nadut, ki je mej govorom kanonika Debeloglava že v največji nepotrpežljivosti mencal kar s celim telesom.

»Pripoznam v polni meri veliko važnost na bogatih skušnjah slonečega nasveta prečastitega gospoda kanonika, vender ne morem pritrditi njegovemu nasvetu kot katoliški duhovnik, ki zastopa do zadnje kapljice svoje srčne krvi načelo, da mora vsak katoličan v vseh slučajih postopati tako, kakor ga uči nezmotljiva sv. cerkev. Po naukih naše sv. cerkve mora vsak katoličan vedno in povsod, v besedi in dejanjih kazati svoje katoliško prepričanje. Kar velja za posameznika, velja pa tudi za tiskano besedo. Že zgolj iz tega razloga ne smemo nasproti balkanskim dogodkom igrati vloge tiča noja. Nasprotno se moramo odločno postaviti na eno ali drugo stran, *tertium non datur!* Pri tem nas pa mora voditi zopet in edino le misel na našo sv. cerkev, ker smemo stopiti le na stran onega, ki je naši sv. cerkvi bližji. Če pa vzamemo sedaj v pretres obe nasprotni si stranki, vidimo na eni strani Turke, ki so mohamedanske vere, torej neverniki, in na drugi strani Bolgare, Srbe, Črnogorce in Grke, ki so šizmatiki, torej krivoverci. Turki se nahajajo brez svo-

je krivde v zmotah mohamedanske vere in niso bili nikdar deležni naukov naše edino zveličevalne. Nasprotno so pa predniki ali vsaj učniki Bolgarov in drugih pripadali enkrat k naši sv. cerkvi in so le od nje odpadli. Proti temeljnim načelom naše sv. cerkve bi pa bilo, če bi se mi postavili na stran odpadnikov in če bi pri tem zavrgli nevernike, ki se brez svoje krivde nahajajo v zmotah mohamedanske vere. Zastopam vsled tega odločno stališče, da mora naš list kot list, čegar vsebina mora biti vseskozi katoliška, stopiti na stran izlama in z vso odločnostjo pobijati težnje šizmatikov. Jaz grem dalje nego naš odlični Bauchinger, ki je v visokih delegacijah samo izjavil, da ga vsa kolobocija na Balkanu prav nič ne briga, ker vidi na eni strani le izlam, na drugi pa šizmo. Jaz trdim in ostajam pri tem, da moramo v tem vprašanju kot katoliki stopiti na stran izlama in z vso odločnostjo pobijati šizmatike. Pri tem me pa prav nič ne motijo grda turška nasilstva in poboji, ker nisem prav nič sentimentalen in ker pri tem upoštevam, da se v teh pobojih pobija in s sveta spravlja le šizmatike, krivoverce in da se s temile poboji dejansko zmanjšuje število krivovercev. Tudi me prav nič od mojega načelnega stališča ne odganja misel na

slovansko krvno sorodstvo, ker smatram z našim Mahničem narodnost za greh! Odločno torej nasvetujem, da naj naš list takoj pokaže barvo in da naj z vsemi silami deluje za turško stvar, pobija pa enako odločno težnje balkanskih krivo-vercev.«

Kanonik Zvitokljun je pohvalil kaplana in njegovo sveto vnemo ter pozval še našega starega znanca gospoda Žabarja, da naj kot priprost obrtnik odkrito izrazi svoje mnenje.

»Po tako učenih govorih,« začel je gospod Žabar, »kakoršne sta imela moja preč. gospoda predgovornika, je priprostemu obrtniku sploh težko govoriti. Še težje je pa z ozirom na zamotani predmet, ki zahteva visoko politično izobrazbo. Kot večletni agitator S. L. S. sem si seveda pridobil potrebno politično izobrazbo in radi tega bodem tudi v ti stvari povedal svoje mnenje. Ker sem se pa politično izšolal v Ljubljani in pri ljubljanskih političnih homatijah, bodem sporno vprašanje rešil tudi raz stališče naših ljubljanskih političnih razmer. Ko je S. L. S. začela svoj neizprosni boj zoper ljubljansko liberalno trdnjavo, mej branitelji te liberalne trdnjave nisem opazil nobenega Bolgara, nobenega Srba, nobenega Grka in nobenega Črnogorca. Pač pa se je pri naska-

kovanju te trdnjave videlo v taboru gnjilega liberalizma vse polno raznih Turkov (Josipa Turka, Pavla Turka in druge) in liberalci so bivšemu občinskemu svetniku Josipu Turku še celo podelili dostojanstvo deželnega poslanca. S tem so se pa liberalci postavili odločno na stran Turkov. Kakor hitro pa stoje liberalci na strani Turkov, potem je pa za našo slavno S. L. S. sporno vprašanje rešeno in s tem tudi odločeno, na katero stran sme in mora pisati naš list. Kjer so liberalci, tam ni mesta za S. L. S. Če so liberalci na strani Turkov, kakor sem dokazal, mora se postaviti S. L. S. in ž njo vse njeno časopisje na drugo stran!«

Predsedujoči kanonik Zvitokljun se je prav prisrčno zahvalil gospodu Žabarju za njegov razboriti govor, s katerim je zadel naravnost v črno.

»Predno dam sporno vprašanje na glasovanje,« nadaljeval je kanonik Zvitokljun, »moram še opozoriti prečastite člane tiskovnega odseka, da ukaz našega vrhovnega generala kot odsotnega predsednika našega odseka popolnoma soglaša s predlogom gospoda Žabarja. Naš vrhovni general mi je le na kratko namignil, da v največjih krogih s tem vprašanjem ne vlada popolna edinost in da je tam močna struja, ki gibanja na

Balkanu ne presoja raz ozkosrčno stališče dunajskih časnikarskih šmokov. Zadobil je prepričanje, da bi politika proste roke v tem vprašanju ne mogla naši stranki škoditi navzgor. Vsled tega se je iz ozirov na navzgor odločil tako, kakor je predlagal naš gospod Žabar. S tem zaključujem debato in prestopim h glasovanju.«

Na to se je vršilo glasovanje, ki je znova pokazalo življenjsko silo naše S. L. S. in občudovanja vredno edinost, ki vlada všepovsodi v taboru S. L. S. Po pojasnilih kanonika Zvitokljuna so namreč vsi člani tiskovnega odseka glasovali navdušeno za predlog gospoda Žabarja, na kar so se razšli.

Posebno ponosen je pa odkorakal naš gospod Žabar, ker je nosil v svojem srcu ponosno zavest, da je on tisti, ki je s svojim prebrisanim razumom razsekal gordiški vozelj in najtežje vprašanje srečno razrešil. Ko je stopil na cesto, zadel se je ob svojega prijatelja Simona Sleparoviča, katerega od zadnjih nesrečnih kazenskih pravnih ni več pogledal. V tem svečanem trenutku, ko je pa on gospod Žabar s svojo bistrumnostjo tako rekoč prevzel v S. L. S. vodilno in odločujočo vlogo, pozabil je pa na svojo mržnjo proti Sleparoviču, ga prijazno ogovoril in povabil na liter dobre kapljice, ker je bil mnenja, da

se morajo veliki momenti tudi dostojno proslaviti. Vedno žejni Sleparovič seveda ni zavrgel ponujene mu prijateljske roke in tako se je zgodilo, da sta krenila naša znanca v gostilno, v kateri sta temeljito praznovala današnji veleodločilni nastop gospoda Žabarja.

Rdeči polmesec in vojni poročevalci.

Zopet se je moral sestati tiskovni odsek nekega znanega dnevnika, ki se kaj rad pobaha, da je najboljše informiran list. Da se je moral sklicati tiskovni odsek, sta bila dva važna vzroka; pred vsem je bilo treba razrešiti vprašanje, ali naj se list zavzema za nabiranje prispevkov za balkanski »Rdeči križ«, ali pa za otomanski »Rdeči polmesec« in ali naj list pošlje na bojno polje svoje posebne poročevalce, ali ne.

Razun zadržanega predsednika tiskovnega odseka so se vsi ostali člani zbrali ob določeni uri polnoštevilno v uredniški sobi našega lista. Veselih obrazov pa mej njimi ni bilo videti; nasprotno so se vsi člani držali prav čmerno in grdo, posebno pa podpredsednik stolni kanonik Zvitokljun.

Ko so se po svojih dostojanstvih posedli okrog mize, je pa predsedujoči stolni kanonik Zvitokljun takoj

otvoril sejo s primernim nagovorom sledeče vsebine:

»Lepe močam požirati v zadnjem času. To se imam vse Vam zahvaliti, ki bi radi igrali imenitne vloge, ne da bi Vam bilo treba kaj delati in misliti. Danes me je naš dični predsednik radi Vas ozmerjal kakor psa. Take sem moral slišati, da me še sedaj ušesa bole. Kar naravnost v brk mi je povedal, da imamo vsi skupaj v glavi namesto možgan čisto navadno kašo. Če bi v glavi ne imeli kaše namesto možgan, je dejal naš predsednik, potem bi se ne moglo zgoditi, da bi nas ti vražji liberalci prehiteli z ustanovitvijo pomožnega odbora za »Rdeči križ združenih balkanskih držav«! On naj seveda za vse nas misli in dela, čeprav ima že drugega dela in skrbi več kot zadosti. On naj se briga za vsako malenkost, med tem bomo pa mi blagovolili počivati na mehkih blazinah in pasli lenobo. S takimi in podobnimi ljubeznjivostmi me je naš dični predsednik pital več kot eno uro in mi potem strogo ukazal, da moram takoj sklicati tiskovni odsek, ki mora še danes glede pomoči balkanskim ranjencem grdo zavoženi naš voz spraviti iz blata. Torej gospodje, ki toliko veste in znate, napnite svojo kašo, sem hotel reči možgane in povejte, kaj naj storimo v konkretnem vprašanju, ali naj

capljamo za temi preklicanimi liberalci in jim ponižno pošiljamo svoje prispevke za balkanski »Rdeči križ«, ali naj osnujemo svoj samostojni odbor za balkanski »Rdeči križ«, ali naj sestavimo odbor za »Rdeči polumesec«, ali kaj naj storimo? Besedo imaš prvo Ti, Debeloglav!«

Stolni kanonik Debeloglav si je predvsem s svojim rdečim robcem obrisal potno čelo, nato očedil svoj nos in potem začel tako - le odgovarjati jeznemu tovarišu Zvitokljunu:

»Tja, tja, danes pa človek res ne more več mirno živeti. Če bi vedel, da imajo ljubljanski kanoniki opraviti s takimi sitnostmi, ne bi se nikdar potegoval za dragi ljubljanski kanonikat in bi raje še danes pasel mirno svoje ovčice v svoji dolenski župniji. Tja, sedaj je pa taka, da sem se presneto vrezal, ko sem mislil na svoja stara leta imeti kot kanonik lepo in brezdelno življenje. Tja, še misliti bom moral na svoja stara leta. Tja, ker je že tako, pa naj povem, kar mislim. Moj svet je ta, da lastnega odbora za balkanski »Rdeči križ« pod nobenim pogojem ne smemo osnovati. Tja, kdo naših ljudi bo de pa za ta odbor kaj prispeval? Ali mislite, da mi stolni kanoniki ljubljanski? Se pa presneto motite. Tja, mi smo navajeni samo denar sprav-

ljati, ne pa izdajati. O drugih naših ljudeh pa še ne govorim — saj veste, da je njihov bog — bog Pobasaj! Če ste pa že za to, da moramo kaj storiti za balkanske ranjence, tja, potem imam pa jaz svojo izvirno in dobro misel. Duša je več vredna kot telo; duša je neumrjoča, telo se pa ob smrti povrne zopet k materi zemlji. Če so se ti, z vragom sporazumljeni liberalci, zavzeli za grešna telesa — kaj drugega od njih tudi ni bilo pričakovati — potem se pa mi postavimo na bolj vzvišeno stališče in se zavzemimo za uboge duše v balkanski vojski padlih vojakov. Te uboge duše so veliko bolj potrebne pomoči, kot pa ranjena telesa, vsaj so skoro izključno le krivoverske duše in duše nevernikov. Rešujmo te duše na ta način, da bomo brali za nje svete maše in to bode bolj in več izdalo, kot pa vsa pomoč ranjecem, ki bodo tja, če je tako božja volja, ozdravili tudi brez našega denarja. Ker pa smo mi duhovniki, kakor je splošno znano, danes že tako največji reveži, seveda teh sv. maš ne moremo zastonj brati, tja, temveč moramo dobiti vsako mašo tudi plačano. Za vsako sv. mašo se pa mora, kakor so naši duhovni sobratje že skoro splošno vpeljali, plačati po deset kron, kar je gotovo jako malo z ozirom na neizmerne koristi, ki jih ima

vsakdo od sv. maše. Ustanovi naj se torej od naše strani, tja, tja, kako bi rekel, vseslovenski veliki odbor za nabiranje prispevkov za sv. maše, ki se bodo brale največ v Ljubljani za uboge duše v balkanski vojski padlih vojakov. To je moj nasvet in mislim, da kaj boljšega ne bomo mogli ukreniti, tja, tja, pravim.«

Po tem dolgem, utrudljivem govoru si je stolni kanonik zopet z rdečim robcem očedil svoj nos in potem obrisal svoje potno čelo. Za njim je pa takoj poprijel za besedo kaplan Nadut, ki je govoril nekako tako-le:

»Z odkritim veseljem pozdravljam globoko preiščeni nasvet prečastitega kanonika in ga v polni meri odobravam. Le en pomislek načelnega stališča imam. Obrazložil sem vam že pri zadnji seji, da se raz svoje, vam že znano načelno stališče zavzemam odločno za Otomane in v posledici tega moram biti tudi zoper Rdeči križ balkanskih združenih držav in za rdeči polumesec. Radi tega bi jaz nasvetoval, da osnujmo pod imenom »Rdeči polumesec« svoj posebni odbor, v katerega se pa ne sme sprejeti nobenega grešnega liberalca, in ta posebni odbor naj potem pri vseh ljudeh — iz milosti dovolim, da mu ni treba izvzeti liberalcev, še prav pošteno naj jih odira — nabira prispevke, katerih pa seveda ni treba

nikjer izkazovati, ker bode izvoljeni odbor užival naše popolno in neomajano zaupanje in iz teh prispevkov naj se pa potem plačuje one sv. maše, ki se bodo služile za padle vojake. Torej moj nasvet je ta, da prosim prečastitega gosp. stolnega kanonika, da naj svoj predlog v toliko izpremeni, vkolikor sem se drznil poprej nasvetovati. V ostalem se pa seveda pridružujem v polnem obsegu predlogu prečastitega gospoda stolnega kanonika.«

»In vi, gospod Žabar, kaj je vaše mnenje?« je vprašal kanonik Zvitokljun našega starega znanca gospoda Žabarja.

»Če sta že prečastita predgovornika,« je začel gospod Žabar, »zadela takorekoč jedro te sporne stvari, potem se jima seveda odkrito pridružujem. Le nekaj bi še rad dodal. Kakor veste, mora imeti vsak odbor svojega blagajnika in tako ga mora dobiti tudi naš odbor. Gotovo je pa tudi, da blagajnik ne more zastopj tega dela opravljati. Predlagam vsled tega, da naj se blagajniku že vnaprej določi pavšalna plača tisoč kron in sem v svoji skromnosti kar jaz pripravljen prevzeti to blagajniško mesto, če me smatrate vrednim tega bremena.«

»Ima še kdo kaj pripomniti,« vprašal je nato stolni kanonik Zvito-

kljun člane tiskovnega odseka. Ker se nihče ni oglasil, dal je predlog stolnega kanonika Debeloglava z obema dodatkoma kaplana Nadutega in gospoda Žabarja na glasovanje, nakar se je stavljeni predlog z obema dodatkoma soglasno sprejel.

Predsedujoči stolni kanonik Zvi-tohljun je pa takoj na to nadaljeval:

»Z veseljem ugotovim, da vlada v taboru S. L. S. vedno in povsod največja edinost. Ti naši vzorni edinstvi se moramo tudi zahvaliti, da smo s svojim današnjim sklepom tudi prav pošteno pomandrali neumne liberalce, ki so mislili, da so nas s svojim pomožnim odborom spravili v največjo zadrego. Ta stvar je torej za našo S. L. S. ne samo častno, temveč naravnost imenitno rešena. Sedaj pa preidimo takoj k drugi točki današnjega posvetovanja. Znano vam je, da prinašajo vsi slovenski listi brez izjeme iz bojišča prav zanimiva poročila svojih posebnih poročevalcev. Le naš list žalibog nima takih poročil, kar vpliva na naše »bravce« in na vso javnost zelo slabo. Temu se mora od pomoči in je le vprašanje, kako? Da bi poslali resnično na bojna polja svoje posebne poročevalce, je že v naprej izključeno, ker bi to stalo strašno denarja. Znano vam je pa vsem, da smo z denarjem pri našem listu že sploh ta-

ko slabo založeni, da bi morali že jutri prenehati z izdajanjem lista, če ne bi bilo »Pijevega društva«, »Slovenske Straže« in še nekaterih dobrih drugih podpornikov. Tudi bi bilo skoro malo brezmiselno in lahkomišljeno, če bi za take stvari metali ven naš denar. Izmisliti si morate torej kako nadomestilo, ki naj bo takšno, da bomo imeli v našem listu vsaki dan izvirna poročila naših posebnih poročevalcev iz bojišča, ne da bi nam bilo potreba za to kaj posebnega žrtvovati. Prijatelj Debeloglav, povej nam zopet kakšno pametno, kakoršno si povedal že pri prvem vprašanju.«

»Tja, tja, to je pa preveč, kar od mene zahtevaš, da bi moral kar dvakrat na dan misliti,« odgovoril je stolni kanonik Debeloglav potem, ko je s svojim rdečim robcem opravil že poprej dvakrat popisano delo pri nosu in na čelu. »Drugič pa moram še odkrito povedati, da se jaz na take stvari prav nič ne zastopim. Takrat, ko sem jaz hodil v semenišče, smo se pač učili mašo brati in druge take, za duhovnika potrebne stvari; kako se pa pišejo časniki, se pa nismo prav nič učili. Tja, tja, tedaj so bili še stari časi, sedaj so pa drugi časi in druge šole. Tja, tja, zato pa jaz tako mislim, da bode v tem kočljivem vprašanju gotovo pravo pogodil naš

mladi kaplan Nadut, o katerem je znano, da se rad peča »z una svitlim mečem.« Tja, tja, zato pa glasujem jaz že sedaj za njegov predlog.«

»Torej, amice Nadutus, pa nas vi rešite iz naše zadrege,« obrnil se je prijazno predsedujoči kanonik Zvitokljun do mladega kaplana.

Mlademu kaplanu je že mej pohvalnimi besedami prvega stolnega kanonika šinila rdečica ponosa v sicer blede obraz; ko je pa še slišal prijazni poziv drugega stolnega kanonika, imel je občutek, kakor če bi ga kdo mazal s fazanovim peresom po nekem gotovem delu človeškega telesa. S pravim po- in zanosom je torej pričel:

»Predvsem naj izrečem obema prečastitima gospodoma stolnima kanonikoma svojo srčno zahvalo na laskavem priznanju mojih skromnih zmožnosti. Preporno vprašanje je prav lahko rešiti, oziroma sem je jaz že rešil v ponedeljkovi številki našega lista. Stvar je pa prišla tako-le: Preteklo nedeljo popoldne obiskala me je neka daljna sorodnica, ki bi se rada posvetila vzvišenemu poklicu nune. Ker je bila šele enkrat, ko je šla na božjo pot na Brezje, v Ljubljani, sem ji seveda moral malo Ljubljano razkazati. Ker sva pa precej okrog hodila, postala je pa moja sorodnica lačna. Poželela si je skode-

lico bele kave. Ker se take reči dobe za denar v ljubljanskih kavarnah, peljal sem jo v »Evropo«. Med tem, ko je moja sorodnica s pomočjo desetih rožičkov posrebala svojo belo kavico, sem pa jaz vrgel nekoliko svoje oči v časnike, ki jih je mlad fante prišel in zložil na najino mizo. Bili so večinoma dunajski časniki, katere so ravnokar iz pošte prinesli. Med njimi je bil tudi posebno debel časnik, ki je imel naslov: »Neues Wiener Tagblatt«. Ker sem mislil, da izhaja ta časnik samo enkrat na mesec in da je zato tako obilnega obsega, sem si ga ogledal natančneje. Ko ga začnem prelistovati, pa najdem notri vse polno poročil iz bojišča od posebnih poročevalcev. Začel sem ta poročila brati in moram vam povedati, da so mi izredno ugajala. Takrat mi šine v glavo ženijalna misel, da bi se iz teh poročil dalo kovati kapital za naš list. V tistem hipu me je pa prijela neka potreba in ker nisem vedel, če so v kavarni na gotovem skritem kraju preskrbljeni s papirjem, sem pa nevede vzal s seboj svoj debeli časnik. Ko sem dospel na prej omenjeni kraj, sem v prvem trenutku iztrgal iz časnika nekaj listov, katerih pa pozneje nisem potreboval, ker je bil na razpolago drug papir. V svoji raztresenosti sem pa iztrgane liste

utaknil v svoj žep, kjer sem jih slučajno našel drugo jutro, ko sem vstal in spremil na kolodvor svojo sorodnico, ki se je že prejšnji večer odpejlala domov. Te iztrgane liste sem zjutraj še enkrat prečital, se vsedel k mizi in spisal za naš list skoro dobesedno enako »izvirno poročilo posebnega poročevalca«. Znano vam je, da je to posebno poročilo izredno ugajalo našim »bravcem«, ne da bi list moral za to kaj plačati. Enako, kakor sem storil jaz, naj se pa postopa od strani naših urednikov odslej pri našem listu. Eden naših urednikov naj se v duhu preseli pred Skader, drugi pred Skoplje, tretji pred Jedrenje, četrti v Carigrad — vsi pa naj imajo pred seboj razne večje dunajske in druge časnike in naj kujejo iz njih »izvirna poročila naših posebnih poročevalcev.« Tako bode prišel naš list prav po ceni do izvirnih poročil in tako bomo na prav lahek način posekali svoje liberalne konkurente, ki morajo za svoja izvirna poročila šteti svojim poročevalcem prav drage nagrade poleg drugih velikih izdatkov. To je moj ponižni nasvet.«

»Dobro, izborna, nedosežno,« zaklical je ves vzradoščen predsedujoči kanonik Zvitoglav. »Čestitam vam, amice Nadutus in vam zatrjujem, da vaša iznajdljiva glavica

najde še na tem svetu zasluženno priznanje. Predno dam vaš predlog na glasovanje, prosim še gospoda Žabarja, da se izjavi k stvari.«

»Prečastiti gospod kanonik,« odvrnil je pohlevno gospod Žabar, »jaz se pridružujem popolnoma predlogu prečastitega gospoda Nadutega. Le toliko bi še želel, da bi se v duhu pred Skader, Skoplje in Jedrenje in v Carigrad postavljeni naši uredniki kot posebni poročevalci ozirali tudi na svetovna poročila naših »Dolenjskih Novic«, ki posebno dobro in vestno zasledujejo vse svetovne dogodke in jih opisujejo v svojih predalih, kar vem iz lastne izkušnje, ker sem na nje naročen.«

»Če nima nihče več kaj pripomniti, dam predlog našega ženija Nadutega z dodatkom gospoda Žabarja na glasovanje,« zaključill je stolni kanonik Zvitokljun duhovito debato in takoj na to konstatiral, da je bil predlog kaplana Nadutega z dodatkom gospoda Žabarja soglasno sprejet. S ponovno opozoritvijo na naravnost občudovanja vredno edinost, ki vsepovsod vlada v taboru S. L. S., se je na to predsedujoči stolni kanonik Zvitokljun zahvalil vsem članom tiskovnega odseka za njihovo domoljubno delo in potem tudi zaključil to za zgodovino našega dobrega in vernega ljudstva velevažno sejo.

Gospod Žabar med tovariši obrtniki.

V posebni sobi gostilne pri »Stari kukavici« so se po večkrat na teden zbirali oni ljubljanski obrtniki, ki so ali prostovoljno, ali pa tudi neprostovoljno prisegli na zastavo S. L. S. Med njimi je imel prvo besedo naš znanec, gospod Žabar, kar je tudi pravilno, če se vpoštevajo njegove velike zasluge na agitačnem polju. V zadnjih časih pa je te može vedno bolj zapuščala dobra volja in to je po nekaki vzročni zvezi učinkovalo tudi na ugled gospoda Žabarja, ki ni stal več na tako trdnih nogah kakor poprej.

Tudi nocoj so bili skoro polnoštevilno zbrani ti možje v posebni sobi pri »Stari kukavici«. Bili so pa vsi skupaj posebno slabe volje. Zabavljali so vse povprek čez slabe zasluzke in tarnjali, da ni dela in ne denarja.

»Čisto prav imate,« prijatelji,« je pritrdil občnim tožbam mojster Žr-

javica, »če se pritožujete čez slabe čase. Danes sem poslal svoje vajence in pomočnike, ker v delavnici ni bilo nič dela, z računi za izvršena ključavničarska dela k raznim strankam. Ali veste, koliko so mi prinesli denarja? Kaj pravite? Čeprav so bili vsi moji ljudje dopoldne in popoldne na nogah in so obletali celo Ljubljano, vsi skupaj niso niti počenega groša prinesli domov. S čim bom bodočo soboto plačal svoje ljudi, danes še ne vem. Ravnotako tudi ne vem, kaj naj bi jim med tem dal delati. To so križi in težave, ki tarejo danes ubogega obrtnika. Po mojem skromnem mnenju bi bil že skrajni čas, da bi oni gospodje pri S. L. S., ki imajo v vseh stvareh odločilno besedo in ki so nam ob zadnjih volitvah v občinski zastop ljubljanski in ob letošnjih volitvah v trgovsko in obrtniško zbornico obetali zlate gradove, sedaj vsaj nekoliko uresničili svoje lepe obljube in priiskočili na pomoč vsaj obrtnikom svoje stranke, da jih obvarujejo gospodarske propasti. Prijatelj Žabar, tu je hvaležno polje, da zastaviš svojo vplivno besedo pri svojih visokih prijateljih in jih prepričaš, da obrtniki nismo samo volilna živina, temveč ljudje, ki imajo pravico do poštenega dela, zaslužka in življenja!«

»Čez našo slavno S. L. S. pa ne pustim reči nobene besede,« je začel gospod Žabar z vnemo zagovarjati svojo stranko in njeno vodstvo. »Naša S. L. S. nima samo srca za naše dobro in verno kmetско ljudstvo, v kolikor se isto ravno nahaja v našem taboru, naša S. L. S. ne skrbi samo prav po materinsko za one učitelje, ki so še v pravem času spoznali svoje liberalne zmote in kot uskoki pravočasno pristopili k Slomškovi zvezi, naša S. L. S. se ne briga z ustanavljanjem potrebnih in še več nepotrebnih novih služb pri deželnem odboru samo za dobrobit posameznih za našo stranko posebno zaslužnih mož, naša S. L. S. je pokazala tudi, da ji bije za katoliško obrtništvo gorko srce in sicer s tem, da je ustanovila poseben »Kuratorij zavoda za pospeševanje obrti na Kranjskem«. S to ustanovitvijo je storila naša stranka več za obrtništvo, kakor pa katerikoli druga stranka.«

»Kaj čenčaš o obrtnopospeševalnem uradu in njegovih koristih za obrtništvo,« prekinil je precej neolikano gospoda Žabarja mojster Tesač, »povej mi le eno stvarico, s katero je ta urad že kaj pomagal obrtnikom. Sam sem član tega urada in zato lahko s prav mirno vestjo, ker smo sami med seboj, odkrito povem,

da ta urad do danes še ni toliko koristnega napravil za obrtnike, kolikor je za nohtom črnega. Ker smo sami med seboj, lahko tudi mirno izjavim, da ta urad ni prav nič drugega, kakor pesek v oči celokupnemu našemu obrtništvu in da nima drugzega pomena in namena, kakor da preslepi obrtništvo in je obdrži v naši stranki. Predobro poznam tiste gospode, ki so sprožili to ustanovo in dobro vem, da jim je za obrtni stan toliko, kakor za lanski sneg — izvzemši seveda volitve. Ker se pa med naprednimi obrtniki in tudi med nami dobi še prav mnogo takih ljudi, ki strašno radi verjamejo lepim besedam in ki se prav radi dajo tudi preslepiti, zato se je ustanovil obrtnopospeševalni urad. Da so moje odkrite besede resnične, mi smete verjeti, vsaj poznam dobro tudi dosedanje delovanje tega urada. Kaj pa je storil obrtnopospeševalni urad dosle za obrtništvo, kakšne koristi je pa doslej prinesel obrtnikom? Če prižgeš največjo ljubljansko obločnico in če bodeš z njo podnevi preletal vso širno Kranjsko deželo, ne bodeš našel niti ene take stvarice, ki bi le količkaj koristila obrtnikom in ki bi prihajala od obrtnopospeševalnega urada. Tako je stvar v resnici, moj ljubi Žabar, in zato tudi vsaj nas, ki poznamo stvar do dna, ne bo-

deš mogel slepiti s tem famoznim uradom in nam natveziti, da imamo kakšne koristi od tega urada. To lahko tvežeš na kakšnem volilnem shodu, da vjameš kakega neumnega kalina, nam pa, ki smo pristaši S. L. S. in ki poznamo stvar kot tako, kakoršna je v resnici, ne bodeš pravil takih lari-fari. Prijatelj Žrjavica ima čisto prav, ako zahteva od vodstva S. L. S. dejanj za obrtništvo, ker lepih besed smo že siti, vsaj so nas dovolj dolgo z njimi pitali. Ako ima S. L. S. res srce za obrtnika in ne samo jezik in bobneče besede, potem naj kaj dobrega stori za obrtništvo in mu vsaj nekoliko olajša oni težki boj, ki ga mora biti na vseh koncih in krajih sedaj, ko veleindustrija že povsod tira poštenega obrtnika v obup in propast. Tako je, Žabar, in nič drugače! Če hoče S. L. S. obdržati še obrtnike v svojem taboru, naj hitro in izdatno kaj dobrega stori za nje — z besedo naj pa pita le one neumne backe po deželi, ki verjamejo slepo vsakemu duhovnu. Če pa S. L. S. tega ne bode storila, potem pa kar odkrito povedano, ni vredna, da bi se za njo pehali obrtniki, temveč zasluži, da se čim preje od nje obrtniki obrnemo in ji pokažemo svoj hrbet!«

»Oh, to je pa očividni upor, očividna vstaja v lastnem taboru,« za-

vzdihnil je gospod Žabar. »Kje je pa vaše katoliško prepričanje, kaj ste storili z ono sveto prisego, s katero ste prisegli večno zvestobo ponosni zastavi naše S. L. S.? Ali vas ni sram, da kot katoliški možje, kot odkriti pristaši naše stranke takorekoč očitno pridigujete upor zoper svojo stranko. Res daleč smo prišli in strašno nas je moral že zastrupiti gnjili liberalizem, ako človek tako lahko pozabi na svoje vzvišeno katoliško prepričanje —.«

»Nehaj vendar že enkrat s svojimi dolgočasnimi pridigami, ki niso drugega kakor samo ničvredne čenče,« začel je gospodu Žabarju jezno odgovarjati čevljarški mojster Kopitar. »O vzvišenem katoliškem prepričanju lahko pridigujejo debeluhasti ljubljanski kanoniki in drugi mastno plačani duhovniki, ker se jim katoliško prepričanje dobro izplača, ker se jim vsak dan šibe mize pod težo najboljših jedil in pijač in ker imajo toliko denarja in lepih dohodkov, da ne vedo kam z njimi. Taki polni želodci lahko, kadar prebavljajo po cele ure, prav lepo govore o vzvišenem katoliškem prepričanju in o vzvišenih načelih naše S. L. S. Drugače je pa tedaj, če človeku kruli njegov lačni želodec in če vidi okrog sebe kopo lačnih otrok, katerim ni ma dati kaj jesti. Ali bode tedaj svo-

jim gladnim črvičkom postavil na mizo veliko skledo vzvišenega katoliškega prepričanja, da si z njim potolažijo svoje prazne želodce? Ali naj jim namesto kruha začne rezati vzvišena katoliška načela in jih z njimi pitati? Če nočejo lakote poginiti, se bodo za tako hrano prav lepo zahvalili. Ker danes medsebojno prav odkrito govorimo, naj povem tudi svoje odkrito mnenje, da se namreč tudi jaz zahvaljujem za tako hrano. Popolnoma se strinjam s svojimi tovariši in tudi jaz pravim tako, da se na lepe besede ne bomo več vsedali, temveč da hočemo videti vendar enkrat že dejanja. Če je S. L. S. res kaj za obrtnika, naj mu da kruha ali naj nas pa pusti pri miru in uganja odslej svoja sleparstva le še po deželi, dokler jo bodo še hoteli ljudje poslušati in podpirati. Ker smo vsi pristaši S. L. S. in ker smo že danes na tem, da vsakdo pove odkrito svoje mnenje, storil sem tudi jaz to in ostanem kot mož pri svojih besedah! Torej kruha ali pa ...»

»Prijetelji, prijetelji,« začel je skoro jokaje stokati gospod Žabar, »kakšne besede moram danes slišati od strani najboljših pristašev naše S. L. S. v Ljubljani! Ko čujem vaše čudno govorjenje, se mi kar dozdeva, da sem zašel med najstrupenejše liberalce. In vendar sedim med sami-

mi možmi, od katerih uživa sleherni kako zaupno ali še celo posebno odlično mesto v naši stranki. In od takih mož moram čuti take pregrešne in skoro bi rekel, izdajalske besede! Pa ne samo izdajalsko, ampak tudi krivično je vaše govorjenje. Oh, strašno krivico delate onim možem naše stranke, ki sede v vodstvu in ki noč in dan na nič drugega ne mislijo, kakor samo na to, kako bi pomagali nam obrtnikom. To vam bodem takoj dokazal in sveto resnico povedanega vam bode pritrtil tudi ravno kar došli naš prijatelj mojster Rezina. Znano vam je vsem, da je naš deželni finančni minister, ki je najbolj prebrisana glava naše stranke, pokupil med Medvodami in Kranjem veliko savskih mlinov. Tam bode dežela gradila velikansko električno napravo z vodnimi silami, ki bodo daleko prekašale moč slapa pri Schafhausnu ali Niagara-slapa v Ameriki. Ta velikanska električna naprava nad Medvodami bode stala milijone in pri teh milijonih bodo obilno zaslužili obrtniki naše stranke. Ko bode pa električna naprava gotova, oddajala se bode iz nje obrtnikom električna moč po tako smešno nizki ceni, da bodo naši obrtniki vseh strok lahko uspešno tekmovali z vsemi drugimi deželami, ki niso tako srečne, da bi imele tako prebri-

sanega in iznajdljivega finančnega ministra, kakoršnega ima ravno naša blažena kranjska dežela. Tedaj, ko nastopijo ravnokar omenjeni zlati časi, ne bode pri nas nobene obrtovalnice, nobene delavnice, v kateri ne bi na mestu, kjer visi danes razpelo, visela doprsna podoba našega slavnega deželnega finančnega ministra v človeški velikosti. Tedaj boste še le spoznali, da je imela res naša S. L. S. srce za obrtnika, in tedaj vas bode tudi v dno vaše duše sram vseh danes izgovorjenih besed, s katerimi ste krivično blatili slavno S. L. S., največjo dobrotnico in zaščitnico celokupnega obrtništva. Ali ni res, prijatelj Rezina?»

»Pustil sem te izgovoriti, Žabar, ker se razumem na parlamentarno postopanje,« začel je odgovarjati gospodu Žabarju mojster Rezina, »sedaj pa poslušajte vsi, kakšen bo moj odgovor. Moj odgovor bo pa prav neprijetno odkritosrčen in najbrže ne bo tako izpadel, kakor pričakuješ ti, prijatelj Žabar. Kakor mi je pošepnil na uho mojster Kopitar, ste danes izpregovorili odkritosrčno besedo o obupnem položaju celokupnega obrtništva in pri tem tudi odkrito povedali, da nima naša S. L. S. za obrtnika prav nič drugega, kakor besede in besede. Zato se ni čuditi, da se obrtnikom, ki so se v svoji sle-

poti in udarjenosti zapisali naši S. L. S., tako slabo godi, ker doslej naša stranka za obrtnika še prav nič ni storila. Naša stranka ima pač, kadar so v kakšnem kraju na kmetih volitve, na kupe denarja za dotični kraj in ga meče brezskrbno ven, kakor da bi imela na razpolago kak poseben stroj, ki ji izdeluje denar. Naši stranki se tudi prav nič ne zdi škoda denarja, če je treba kakšnemu političnemu kričaču ustanoviti mastno korito. Za vse je denar na razpolago, samo za ubogega obrtnika ga ni. Čeprav mečejo milijone denarja skozi okno, vendar za ubogo obrtniško paro ne odpade niti ficek. Zato se tudi ni čuditi, da se godi onim obrtnikom, katere se je zvabilo pod zastavo S. L. S., tako dobro, da bode kmalu pri vseh zapel zadnjo pesem — boben. Kakor vam vsem skupaj, godi se pa slabo tudi meni. Ker človek od samega katoliškega prepričanja ne more živeti in delavcev z njim plačevati, sem stopil danes do našega finančnega ministra, da mu potožim svoje gorje in da ga lepo poprosim, da naj kaj stori za obrtni stan, ker nas bo drugače vzel vrag. Ne rečem, da me mož ni poslušal in da me ni pustil izgovoriti. Toda cel čas, ko sem mu jaz z živimi barvami popisoval obupno stanje obrtništva, mu je igral

na sedaj lepo zaokroženih licih oni satanskohudobni smehljaj, katerega smo na njegovem obrazu opažali tedaj, kadar je v deželnem zboru z nebotično hinavščino zatrjeval, da je deželni odbor enako pravičen vsem strankam v deželi. Ko sem izgovoril, je mož malo premislil, potem pa mi je s skrajno zaničljivim glasom odgovoril nekako tako-le: »Dolgo sem vas moral poslušati, mojster Rezina, in mnogo nenadomestljivega časa ste ukradli prvemu finančniku celega sveta. Torej vi, ki se najbrž malo premalo brigade za svojo obrt in ki najbrže nekoliko preveč pohajkujete po raznih gostilnah in kavarnah, vsled česar ne zaslužite toliko, kolikor znašajo vaše velike potrebe, bi najbrže radi, da bi kar pred vami odprl deželno zakladnico ter vam s samimi suhimi tisočaki napolnil vaše prazne žepe. Ni to napačna misel! Prav rad vam celo priznam, da je to imenitna misel, toda samo za vas, ne pa tudi zame. Deželni denar pa ne bode služil onim namenom, za katere bi ga vi radi zapravili. Deželni denar je v prvi vrsti namenjen za razne naše denarne zavode in razne »Zveze«, da morejo z njim kupčevati, v drugi vrsti pa našim kmetom, ki edini vzdržujejo našo S. L. S. pri njeni moči in veljavi, v poslednji vrsti pa za one naše može, ki so si stekli

posebne zasluge za našo sveto stvar. Kaj so pa doslej še obrtniki storili za našo stranko? Ali so mar iz mestnega zastopa ljubljanskega pognali strupene liberalce in to liberalno trdnjavo pridobili naši stranki? Ne! Če bi bili to storili, bi bili mi milostljivo dovolili, da si smejo obrtniki med seboj razdeliti dohodke ljubljanskega mesta. Priborite naši stranki ljubljansko mesto, potem ste pa v obljubljeni deželi! Ali ste morda obrtniki nagnali iz trgovske in obrtne zbornice strupeno liberalno svojat in to vlevažno postojanko privojevali naši stranki? Tudi ne, mojster Rezina! Zakaj naj vas potem nagradimo? Ne, mojster Rezina, tako neumni pa še nismo, da bi metali tako brezmiselno denar proč. Če nimate dela, če nimate zaslužka, ste obrtniki sami krivi. Zakaj pa ne greste okrog teh gnjilih liberalcev — naj bi se pekli na dnu pekla, kjer je najbolj zakurjeno — in jih ne naženete, da naj vam dajo dela in zaslužka, kakoršnega so vam dajali doslej. Tako, sedaj s m vam povedal odkrito, kako si lahko pomagata. Sedaj me pa pustite na miru, ker moram proučevati velikanske načrte o nameravanem predoru skozi prelepi Stol. To je važnejše, kakor pa vaše stokanje. Skozi ta predor bomo lahko našo deželno elektriko iz Završnice prav drago

razpečavali na sosedno Koroško in skozi ta predor se bode potem stekal denar liki mogočna reka na Kranjsko. Torej z bogom, in ne motite več prvega in največjega finančnika na svetu v njegovih ženijalnih načrtih in projektih!« Tako sem opravil kot obrtnik pri našem deželnem mlinarju, in tako mnenje imajo na odličnih mestih sploh o pomenu obrtništva. Zato pa zasluži odkrita beseda naših mogotcev odkrit in neustrašen odgovor od strani obrtništva. Nasvetujem in predlagam, da skličimo za najkrajši čas v Ljubljano deželni shod vseh, k S. L. S. pripadajočih obrtnikov, in na tem shodu naj se brez vsakega nadaljnega slepomišljenja pove vodstvu S. L. S. odkrito, da naj kaj stori za ubogo obrtniško paro in če tega vodstvo ne bode takoj storilo, izstopimo pa vsi iz S. L. S. ter si ustanovimo svojo strokovno obrtno stranko brez vsake politične primesi. To je moja poštena in možata beseda!«

Ko je mojster Rezina končal s svojimi odkritimi besedami, sledilo je vsestransko odobravanje, ker je vsem zbranim obrtnikom res govoril prav iz dna srca in prav temeljito odkril vse one rane, ki razjedajo ono naše obrtništvo, ki ga je vjela S. L. S. pod svojo zastavo. Le gospod Žabar, ki je bil preveč strankar in ki

tudi še ni okušal vseobčnega obupnega položaja, se ni pridružil navdušenju ostalih mojstrov, temveč je tiho vstal od mize in ko je v veži poravnal svoj račun, tiho odšel v temno noč, mrmrajoč po potu: »Čudna znamenja se kažejo na nebu! Nepremagljivi stebri naše S. L. S. so se začeli majati! Kaj bo, kaj bo? Ali se je mar že začel porajati konec vseh koncev...?«

Gospod Žabar o balkanski vojni.

Ko smo vzeli v roko sobotno številko (9. novembra 1912) nekega ljubljanskega dnevnika, ki se pri vsaki priliki rad pobaha, da je najboljši informiran slovenski list, smo kar ostrmeli nad skrajno zanimivimi poročili o vzrokih turških porazov in turškega propadanja. Z nepresegljivo logiko se je v ti sobotni številki dokazalo, da so vseh nesreč, ki so zadele turškega slutana in njegovo, doslej nepremagljivo armado, krivi edino le strupeni slovenski liberalci, ker so oni zanesli v dotlej vzorno turško državo ono gnjilobo, ki je izpodjedla vse dotedanje zdrave korenine turškega cesarstva. Ostrmeli smo nad temi velezanimivimi poročili in obledeli zelene zavisti, napejnali svoje možgane, da bi dognali, odkod ima naš časnikarski kolega svoja pretresljiva poročila o vzrokih turškega nezadovanja, propadanja in porazov. Čeprav smo pa premi-

šljali na vse stvari in ugibali to in ono, vendar nismo mogli nič pravega zadeti. V ti naši stiski nam je kot rešilni angelj priskočil na pomoč naš lokalni poročevalec Ivan Izvohaj, ki se nam je ponudil, da bode na zvit način poskusil intervivati našega starega znanca gospoda Žabarja, o katerem je našim čitateljem že znano, da igra veleodločilno vlogo v taboru S. L. S. Poročevalec Ivan Izvohaj je tudi skoro in srečno rešil svojo težko nalogo, o čemur je živa priča sledeče njegovo izvirno poročilo.

* * *

Poznavajoč navade in običaje v taboru in pod zastavo S. L. S. zbranih vzor - obrtnikov nisem šel gospoda Žabarja iskat niti v njegovo delavnico, niti v kako cerkev, temveč naravnost v svetovnoznano gostilno pri »Stari kukavici«, ker se dobe ob ti uri v ti gostilni najboljša jeterca. Bistri moj razum me ni ogoljufal, ker sem pri Stari kukavici tudi resnično zajel gospoda Žabarja, ko je z globokozamišljenim obrazom in odprtimi ustmi basal v se neznanško dobro dišeča kislina jeterca. Ker je gospod Žabar sedel sam pri svoji mizi, sem urno in spretno porabil ugodno priliko ter se s prijaznim »Dovolite« prisedel k njegovi mizi.

Ker je gospod Žabar jako ljudomil človek, sva bila kmalu v prijaznem razgovoru, katerega sem skoro s posebno spretnostjo tako zasukal, da sva začela govoriti o stvareh, o katerih sem mislil ravno gospoda Žabarja intervivati.

Razgovor mej menoj in gospodom Žabarjem se je pa razpletal nekako tako-le:

Jaz: »Kaj mislite, gospod Žabar, kaj bode vzrok strašnim porazom turške armade, ki jo balkanske države tako raztepajo, kakor naši mlatiči pri mlatvi rumeno pšenico?«

Gospod Žabar: »To smo slovenski javnosti povedali že preteklo soboto v našem vodilnem glasilu. Turško cesarstvo se ima za svoje strašanske poraze zahvaliti edino le svoji razdrapani in razcapani armadi, katero so popolnoma pokvarili takozvani Mladoturki s svojimi liberalnimi sleparijami. Mladoturki so se pa liberalnega strupa našli pri slovenskih liberalcih, s katerimi so bili že desetletja v najožjem stiku in prijateljstvu. Zveza liberalnih Mladoturkov s slovenskimi liberalci je prvi in poglavitni vzrok propadanja otomanske države na celi črti in ž njim v zvezi stoječim izginjevanjem pravega vojaškega duha v turški armadi. Prvo zlo je rodilo drugo zlo in tako je prišlo in je moralo priti, da dobivajo

turške armade dan na dan take po grbi, da bo skoro konec evropske Turčije. Naša zasluga, to je zasluga naše S. L. S. pa je, da je odkrila prave vzroke turškega propadanja in porazov in s tem vnovič pokazala strmečemu svetu, da je to stranka, ki povsod zadene pravo.«

Jaz: »Popolnoma vam pritrjujem, gospod Žabar in sem z vami v vsem enih misli. Naravnost občudujem vašo stranko in njene čudotvorne sile. Še bolj pa občudujem njeno iznajdljivost, ker pač ni bilo lahko poizvedeti za vse tajne zveze mej Mladoturki in liberalnimi Slovenci, ker so gotovo oboji vsemu svetu skrbno prikrivali svoje pobratimstvo.«

Gospod Žabar: »Dobro ste povedali. Res ni bilo lahko dognati, kaj se plete mej Mladoturki in našimi slovenskimi liberalci. Prav zaupno vam povem, da bi mi tega tudi ne bili tako hitro poizvedeli, če bi nam ne bil priskočil na pomoč prav srečen slučaj. Če boste znali molčati kot grob in če boste pri ti priči plačali za literček iz onega soda, na katerem sedi maček, vam bodem popolnoma, zaupno seveda, odkril in pojasnil, kako smo prišli na sled tajni zvezi med Mladoturki in našimi liberalci. Torej predvsem meni besedo, da boste molčali, potem pa be-

sedo naši, lepi Ančiki, da bode postavila na mizo literček!»

Segel sem v roko gospodu Žabarju in se svečano zaklel pri Mohamedovi bradi, da bodem molčal kot grob in na to pomignil okroglolični Ančiki, da naj postavi na mizo literček iz onega soda, katerega je poprej omenil gospod Žabar. Ko se je dražestna Ančika vrnila z litrom peneče vinske kapljice in ko sva z gospodom Žabarjem podkrepila najino znanstvo s polno kupo došlega okrepčila, mi je pa začel gospod Žabar odkrivati svoje tajnosti.

Gospod Žabar: »Če bi liberalci na Kranjskem ne bili s tako slepoto udarjeni, bi morali že zdavnaj slutiti, da smo mi zvedeli za njihove tajne spletke in zvezo z Mladoturki. Toda naši liberalci so tako glupi, da naj kaj takega ne pridejo. Da smo pa mi zasledili tajno zvezo med Mladoturki in našimi liberalci, zgodilo se je pa tako-le: Znano vam bode, da se je pred malo leti izvršil v otomanski državi silen preobrat tedaj, ko so dobili državno krmilo v roke s strupenimi liberalnimi idejami prepojeni Mladoturki. Ko so prišli Mladoturki do moči in vlade, so seveda s Staroturki naredili prav kratko sodbo. Kar Staroturkov ni ušlo čez meje turške države, padli so v roke Mladoturkov, ki so ž njimi prav po

turško postopali, jih pred vsem oropali njihovega, imetja in haremov, potem pa jih pobesili ali jim na kak drug podoben način pomagali v Mohamedova nebesa. Seveda je bil med Staroturki strašen jok in stok. Oni srečni Staroturki, ki so še pravočasno ušli čez meje otomanskega cesarstva, so se razpršili po celi Evropi, kjer so pri raznih prijateljih turškega polmeseca našli varno zavetje. Nekaj teh nesrečnih Staroturkov pribežalo je tudi v našo belo Ljubljano, ker so iz tedanje pisave našega vodilnega glasila lahko posneli, da goji naša vsemogočna S. L. S., ki si je pa tedaj pridevala še drugo ime, posebno gorke simpatije za usodo ubogih Staroturkov. Ti staroturški ubežniki se tudi niso motili v nas, ker smo jih sprejeli z odprtimi rokami.«

Jaz: »Velezanimivo, gospod Žabar, kar mi pripovedujete. Kdo bi si bil mislil, da je imela naša bela Ljubljana pred leti take eksotične goste! Čudno se mi le zdi, da teh zanimivih gostov, čeprav sem že nekaj let v Ljubljani, nisem nikoli videl in da mi tudi nihče ni nič črhnil o njih...«

Gospod Žabar: »Nikar me ne motite s svojimi nepotrebnimi opazkami! Kar bode hoteli zvedeti, vam bom vse povedal kar sam od sebe. Ko so pribežali torej pobegli Staroturki v našo belo Ljubljano in

ko so nas začeli milo prositi, da bi smeli pri nas tudi ostati, smo jim to dovolili takoj, toda pod gotovimi pogoji. Prvi pogoj je bil, da so morali sleči svojo turško obleko in se obleči po naše. Drugi pogoj je pa bil, da bodo morali kruh, katerega bodo prejeli od nas, tudi odslužiti, kar jim ne bode težko, ker so vsi znali srbsko govoriti. Tretji pogoj je bil, da morajo počasi spoznavati svoje muzelmanske verske zmote in se pripravljati, da prestopijo v okrilje naše edino zveličevalne vere. Končno smo pa še od njih zahtevali, da morajo za toliko časa, dokler bodo uživali našo gostoljubnost, odložiti svoja muzelmanska imena in si privzeti naša. Ko so ubegli Staroturki sprejeli vse te pogoje in storili svečano prisego pri Mohamedovi bradi, sklenili smo ž njimi pobratinsko zvezo...«

Jaz: »Ali se vam ni zdelo malo čudno, da zahtevate od svojih gostov prisego pri Mohamedovi bradi namesto pri križanem bogu...«

Gospod Žabar: »Prosim vas enkrat za vselej, ne motite me s takimi neslanimi vprašanji! Naši turški ubežniki so bili tedaj še pravi pravcati muzelmani, ki so verovali v svojega alaha in v njegovega krivega preroka Mohameda, vsled česar smo jih morali po njihovi veri zaprišeči in ne po naši. To je jasno kot beli

dan in mora razumeti vsak otrok. Ko smo tako svoje staroturške goste in pobratime priklenili na se, smo jih pa nekoliko prideliili našemu dežel-nemu odboru, ki smo ga malo poprej dobili v svoje roke, nekoliko smo jih namestili pri raznih naših podjetjih, ostale smo pa utaknili v našo tiskar-no in k našemu vodilnemu glasilu. Vstop Staroturkov v deželno službo, v naša podjetja, v našo tiskarno in v uredništvo našega vodilnega lista rodil je takoj blagodejne sadove. Ko so se naši Staroturki ugnjezdili pri našem deželnem odboru, zavladale so le - tam takoj prave turške raz-mere, ki trajajo še do današnjega dne. Po turško delamo z deželno imovino in z dohodki naše dežele. Prav po turško razmetujemo deželni denar za razne nepotrebne stvari, po turško pitamo ž njim svoje zveste koritarje in prav po turško odrekamo vsako trohico deželnega denarja kranjski raji — slovenskim napred-njakom. Enake turške razmere so se pa po vstopu staroturških beguncev pojavile tudi pri naših podjetjih. Tu-di tukaj se je začelo na debelo »lovi-ti s tujo roko gade« in se prav po turško spuščati v najbolj vratolomne špekulacije. Od našega dobrega in vernega ljudstva od ust pritrhani de-nar je romal izven dežele, ta težko prištedeni denar se je metal v najraz-

novrstnejše in skrajno nevarne kupčije! Postopalo se je tako turško, da je nastopila v vseh blagajnah strašna suša. V ti sili je priskočil našim podjetjem na pomoč naš deželni odbor in z deželnim denarjem zamašil one velike luknje, ki so nastale pri naših podjetjih. Ravno take turške razmere so pa zavladale tudi v naši tiskarni in pri našem listu. Tedaj je naš vodilni list proglasil kot temeljno načelo, da je in politicis za nas vera postranska stvar in da sprejmemo vsakogar pod svojo zastavo, kdor z nami voli in najsi tudi ne hodi nikdar v cerkev in najsi je tudi očitni brezverec. Tedaj je tudi naš list javno razglasil, da nam je Nemeč ljubši od rodnega brata, če poslednji prisega na liberalne zmote. Tedaj se je tudi pri našem listu udomačila in ukoreninila lepa turška navada, da smo začeli napredne svoje slovenske brate črniti in ovajati kot državi nevarne elemente. S tem sem vam pač zadostno dokazal, kako lepe turške razmere so nastopile pri našem listu potem, ko smo namestili v uredništvu pribegle Staroturke.«

Jaz: »Dam vam popolnoma prav, gospod Žabar, da vladajo res prave turške razmere pri našem deželnem odboru, pri vaših podjetjih in pri vašem vodilnem glasilu. Vendar mi pa doslej še niste povedali,

kako ste dognali, da so liberalni Slovenci zvezani z Mladoturki...«

Gospod Žabar: »Kako vam morem to povedati, ko mi vedno segate v besedo. Le malo več potrpežljivosti, bodele že še vse zvedeli. Ko so se torej naši pobratimi Staroturki polagoma popolnoma pri nas udomačili, začeli smo jih seveda izpraševati o njihovih razmerah in posebej še o razmerah otomanskega cesarstva. To bi jih vi morali slišati, kako so zabavljali čez Mladoturke in njihovo vladanje. Niti enega dobrega lasu niso pustili na njih. Vzlic vsemu svojemu sovraštvu nam pa tedaj vendar še niso hoteli izdati onih tajnih zvez, ki vežejo Mladoturke z našimi strupenimi liberalci. Ko je pa izbruhnila vojska na Balkanu in ko je turška armada bašibozukov, albanskih, arnavtskih, kurdskih in drugih roparjev začela dobivati strašne batine po svoji grbi, se je pa razvezal tudi našim Staroturkom njihov jezik. V svoji brezmejni žalosti nad turškimi porazi in v svojem silnem ogorčenju nad propalimi Mladoturki so nam izdali, da so naši slovenski liberalci že dolgo let najtesnejše zvezani z mladoturškimi mogotci in da so ravno slovenski liberalci okužili Mladoturke s svojim gnjilim liberalizmom in tako posredno povzročili vso gnjilobo v otoman-

skem cesarstvu in v posledici te tudi vse silne turške poraze v balkanski vojski. Vsa ta svoja odkritja so pa podprli tudi z neizpodbitnimi dokazi. Ko smo to zvedeli, storili smo le svojo sveto dolžnost, da smo odkrili to novo sramoto slovenskega liberalizma vsi pošteni javnosti. Tako je, moj prijatelj, in nič drugače!«

Jaz: »Hvala vam lepa, gospod Žabar, za vaša temeljita in prepričevalna pojanila. Le še eno prošnjo bi imel, če se vam ž njo ne zamerim. Poprej ste povedali, da ste namestili mi svojem vodilnem monitorju tudi več Staroturkov. Mene pa sedaj strašno zanima, katere in kako so se prej pisali, predno ste jih prekrstili.«

Gospod Žabar: »To vam pa nič kaj rad ne povem ali vsaj zastonj ne. Poglejte literček se je med tem izpraznil in moja žeja še ni ugašena. Če pokličete še en literček na mizo, vam bodem pa tudi to povedal.«

Poklical sem hitro dražestno Ančko in ji ukazal še en liter vina. Ko je stal liter vina na mizi, sva ga z gospodom Žabarjem pred vsem poskusila, če je vino pravo in če naju zapeljiva Ančka ni ukanila. Ko sva se pa prepričala, da nisva ukanjena, je pa gospod Žabar nadaljeval s svojimi razkritji.

Gospod Žabar: »V uredništvu našega vodilnega glasila imajo danes prvo besedo trije Staroturki in sicer Mahmud Štefendi paša, Hasan Trdobuč paša in Mojbeg Škric aga. Danes se seveda pišejo ti možje malo drugače — čeprav se ja pišejo malo drugače, je vendar njihova pisava še danes popolnoma turška in bo ostala večno, ker velja tudi za nje pregovor: Kar se je Janezek naučil, to pa tudi zna Janez. Vendar so pa vsi trije prav imenitni gospodje in zaslužijo, da izpijeva ta kozarec do dna na njihovo zdravje!«

To sva tudi storila in potem to dejanje še enkrat ponovila, na kar sem plačal naročena dva litra in svoj račun ter tekel domov, da sem si še v svežem spominu zapisal ta svoj zgodovinski intervju z gosp. Žabarjem.

Klerikalni mladini.

V prijazni posebni sobici staroslavne gostilne pri »Stari kukavici« so se zopet enkrat zbrali v boju za vzvišena načela S. L. S. že osiveli možje, da se v prijateljskem razgovoru in pri čaši vinca rujnega nekoliko pomenijo o najnovejših zanimivih pojavih v svoji stranki in izvenje ter da si tudi nekoliko potožijo razne svoje bolečine. Odlično besedo v ti častiti družbi je imel, kakor je to tudi popolnoma prav, naš stari znanec gospod Žabar.

»Veste, dragi prijatelji,« omenil je častni predsednik neke Vincencijeve družbe, ki telesno še jako krepak uživa že nekaj let sem svoj zasluženi pokoj, »danes pa hočem nekaj sprožiti, o čemer ne vem, če bode vsi mojih misli. V našem vodilnem glasilu smo že večkrat brali marsikatero o liberalnih mladinih, nikdar pa še nobene o naših mladinih, čeprav bi ti zelo zaslužili, da se jih nekoliko potipa za žilico. Po mojem skromnem mnenju bi bilo zgolj

koristno za našo stranko, če ne bi samo napak svojih nasprotnikov obešali na veliki zvon, temveč da bi se nekoliko tudi pobrigali za svoj lastni tabor in da bi skušali spoznati tudi svoje lastne grehe in slabosti. V tem oziru grešimo posebno, kar se tiče naših mladincov, ki hočejo nas, ki smo v boju za svojo stranko osiveli, odriniti popolnoma na stran in se posebno polastiti vseh onih mest, ki donašajo človeku kak mal postranski dohodek. In to delajo ljudje, ki doslej še niso drugega storili za našo stranko kakor to, da so v raznih naših akademičnih društvih za naše žulje in na naše stroške imeli veliko besedo in da so potem, čim so se vrnili v domovino, takoj zahtevali zase odločilna in v prvi vrsti seveda tudi dobro plačana mesta, ne da bi poprej z dejanji pokazali, da so vredni svojih mest in ž njimi združenih dohodkov. V temle pogledu se bode morala tudi še spregovoriti v naši stranki odkrita beseda, ako hočemo, da ne bodo zavladale v stranki take razmere, da skoro nastopi konec vseh koncev?«

»Popolnoma prav imaš,« odgovoril mu je odličen ljubljanski meščan, ki vzlic svojemu dolgoletnemu delovanju v prosep S. L. S. še ni dosegel nobenega vidnega priznanja. »Nikakor ne bode škodovalo naši

stranki, če se tudi na to stran spregovori odkrita beseda. Opozoriti hočem tu na moža, ki je veliko dobrega storil za našo stranko in tudi za našo deželo, a je vzlic temu že danes deloma žrtev naših mladinov, skoro bode pa popolnoma. Gotovo ste že uganili, koga imam v mislih. Torej v mislih imam komercialnega svetnika Povšeta, ki je bil n. pr. gotovo eden najboljših in najvestnejših deželnih odbornikov, kar jih je doslej imela naša dežela, gotovo pa najboljši in najvestnejši, kar jih je doslej še poslala naša stranka v deželni odbor. Ta zaslužni mož je kot deželni odbornik delal marljivo kot bučela, bil v ti svoji službi z eno besedo tako vesten in neutrudljiv, da mu tudi najzagrizenejši liberalec ni mogel ničesar očitati. Pameten človek bi mislil, da bo stranka navela vse svoje sile in kriplje, da bode tako odličnega moža, neutrudljivega delavca in vzornega strokovnjaka obdržala na deželno-odborniškem mestu. Toda ne. Ta mož, ta odličnjak postal je žrtev naših mladinov, ki so toliko časa intrigirali, ruvali in spletkarili, dokler se ta odlični mož ni moral umakniti raz sedež deželnega odbornika in prepustiti ta sedež nasledniku mladinu. Vprašam vas, ali je odlični delavec za dobrobit naše dežele na svoja stara leta kaj takega zaslužil? Ali je

mar na korist naše dežele, da je od njenega vodstva odstavljen mož, ki je posvečal vse svoje moči nesebično blagostanju svoje lepe ožje domovine? Povejte mi nadalje, kaj je naša dežela pridobila s tem, da se je moral le - ta zaslužni mož umakniti in napraviti mesto mladinu? Naravnost in odkrito vam povem, da prav nič in še manj kot nič! Odkar so se natepli v naš deželni odbor naši mladini, se tam tako gospodari, da to čudno gospodarstvo naravnost izziva najostrejšo kritiko in to ne morda pri naših nasprotnikih naprednjakih, temveč posebno tudi v onem delu tabora S. L. S., ki vsled strankarske zagriženosti še ni izgubil vseh pojmov za pametno in racionalno gospodarstvo. Ta zamena starega, izkušenega, pridnega, vestnega in nepristranskega delavca v deželnem odboru s strastnim, neizkušenim in strankarskim mladinom je prava nesreča za našo lepo deželo in tudi našo stranko ter utegne postati za obe še naravnost usodepolna. Opozoril sem vas na ta posebno kričeč slučaj, ker s tem slučajem najbolj jasno lahko dokažem, kako krivično in tudi neprevidno se ravna v naši stranki, ako se meče zaslužne može brez vsakega povoda med staro šaro in če se na njihova mesta postavlja komaj iz jajčje lupine izrasle mladine. To po-

stopanje v odločilnih krogih naše stranke se bode na stranki poprej maščevalo, kakor vsakdo misli in tudi bolj strašno, kakor upajo celo naši politični nasprotniki. Zato sem mnenja, da mora naša stranka, ako se sploh hoče vsaj eno ali dve desetletji obdržati na površju, kreniti na zmernejšo srednjo pot in vsem neizkušnim mladinom enkrat za vselej zastaviti dohod do vplivnejših mest. Če pa stranka tega ne bode storila in če bode še nadalje vrivala povsod nezrele mladine, potem si bode pa sama izkopala svoj grob, v katerega se bode skoro, toda jako neslavno pogreznila. To je moje odkritosrčno mnenje.«

»Meni se zdi,« začel je gospod Žabar zagovarjati oficijalno vodstvo S. L. S. in mladine, »da presoimate ves položaj prečrno in da delate tudi krivico našim mladim gospodom. Naši mladi gospodje so poleg velike učnosti prinesli v stranko tudi potreben ogenj in neustrašenost, torej dve stvari, ki ste za našo stranko naravnost neprecenljive važnosti. Poprej smo bili preveč popustljivi in prizanesljivi nasproti našim nasprotnikom, kar je imelo to žalostno posledico, da si naša stranka ni mogla nič kaj prav opomoči in priti do odločilne veljave in moči v deželi. Šele naši mladi gospodje so s svojo brezobzir-

nostjo in ono neprizanesljivostjo, ki je izključevala vsako popustljivost nasproti našim domačim sovražnikom, vdihnili naši stranki pravi ogenj in ji pokazali ono pot, ki jo vodi do zmage, zato se mi zdi poprej izrečena obsodba naših mladih gospodov naravnost krivična, ker se s to obsodbo zanikuje tudi one velike zasluge, ki so si jih stekli naši mladi gospodje za pomlajenje naše stranke in temu sledeči zmagoslavni pohod v prelepo deželno palačo na Kongresnem trgu. Če so pri svojem požrtvovalnem delu za ideje naše stranke gledali tudi nekoliko na svojo osebno korist, jim tega ne smemo preveč zameriti, ker njihove zasluge za stranko daleko odtehtajo to, kar so za svoje delovanje za stranko prejeli od stranke. Če so končno kakšno stvar, recimo, pa samo recimo, tudi malo zavozili, se jim tega ne sme šteti preveč v greh, temveč moramo to presojati raz stališče sv. pisma, ki nas uči, da še celo pravičnik najmanj sedemkrat na dan greši.«

»Prijatelj Žabar, tebi se pač pozna, da sediš v vodstvu stranke,« začel je gosp. Žabarja zavzračati njegov predgovornik. »Ti si v prvi in tudi v zadnji vrsti strankar, ki slepo prisegaš na vodstvo svoje stranke in ki si radi tega tudi slep za vse, kar se izven vodstva godi v stranki. Raz ta

vidik je presojati tudi tvojo obrambo naših mladincev, ki so po tvojih besedah šele opoprli in poživali našo stranko. Če pa jaz, ki gledam to stvar skozi druga in nepristranska očala, začnem razmotrivati zasluge naših mladincev za našo stranko, pa prihajam do popolnoma drugega zaključka, kakor ti. Mladinci žanjejo danes, ne da bi bili kdaj sejali. Danes v deželi vsemogočno S. L. S. smo ustanovili mi, mi smo za njo izvojevali najhujše voje in mi smo ji tudi pripravili pot, da je mogla zavladati v deželni dvorcu. Vse to smo pa mogli doseči le z resnim in vstrajnim delom ob času, ko so danes toli mogočni mladinci še trgali svoje hlače po šolskih klopih in še s slastjo požirali one napade v »Slovenskem Narodu« in v drugih naprednih časnikih, ki so se obračali zoper naše napore in naše delo. Ko so pa prišli iz vseučilišča ali iz bogoslovja, so se pa potem, ko so izpustili na par shodih nekaj svojih priučeni govorkov, vsedli takoj na gorko in na ona mesta, ki bi jih zaslužili v boju za stranko že osiveli vojščaki. Ko so pa naši mladinci zasedli ta gorka mesta, morali bi pa pokazati, da so se res kaj resnega naučili in da so torej tudi zmožni, kaj koristnega ustvariti in izvršiti. Tu so pa popolnoma odrekli, ker so edino le kazali svojo skrajno

nestrpnost in pristranost nasproti vsem, ki ne trobijo nepogojno v njihov rog. Na gospodarskem polju so se pa izkazali kot popolne ignorante, ki nimajo niti pojma o pametnem in treznem gospodarstvu, ker bi sicer ne trosili tako nepremišljeno njim zaupanega denarja za razne utopije in spekulacije, kakor ga trosijo. Zato upravičeno trdim in sem pripravljen to svojo trditev tudi povsod zastopati, da so naši mladini prava nesreča za našo stranko in da bo edino njihova zasluga, če naša stranka svoje velike moči in veljave, ki jo ima danes v naši deželi, ne boče mogla dolgo ali celo trajno obdržati in da bode morala skoro napraviti mesto naši stranki nasprotnim, toda razumnejšim in treznejšim gospodarjem. Zato pa mora tudi vsak odkrit pristav naše stranke, kateremu je na tem, da obdrži naša stranka v deželi svojo moč in veljavo, stremiti z vsemi silami na to, da se naših mladim sedaj še ne postavlja na odločilne in gospodarsko važne postojanke, temveč da se jim da poprej prilika, da postanejo v resnem delu zrelejši in da si nabere še poprej za življenje in posebno za oskrbovanje javnih poslov potrebne skušnje, predno zasedejo kaka odločilnejša mesta. To zahteva življenski interes naše stranke.«

»Ravnokar izgovorjeni napadi na naše mlade gospode,« začel je skoro jezno odgovarjati poprejšnemu govorniku gospod Žabar, »dokazujejo, da je toli hvalisana edinost naše stranke le pobeljen grob, ker se najdejo v naši stranki žalibog ljudje, ki na naravnost neodpusten način rujejo — za sedaj seveda še le skrivaj — proti svoji lastni stranki in njenemu pametnemu in velikopoteznemu postopanju. S takimi razdirajočimi elementi se bode pravočasno in pošteno obračunalo. Toliko na naslov vseh onih, ki se čutijo prizadeti. V ostalem pa še enkrat poudarjam, da so napadi na naše mlajše moči neslani in krivični in da le dokazujejo, da se hoče krivično zapreti mlajšemu in ognjevitejšemu naraščaju pot do političnega delovanja. Pri tem se pa popolnoma pozablja na zelo umestne besede nekega zamrlega liberalnega pesnika:

»Rod stari hira, gine,
bodočnost je mladine —«

»Toda ne mladinov,« prekinil je nekdo vznešeni govor našega gospoda Žabarja.

»Ne motite me s takimi neslanimi opazkami,« zavrnil je resno gospod Žabar motitelja. »Iz dvakratnega govora svojega predgovornika posnemam, da je njegova srčna že-

lja, da bi zavzemali vsa ona javna mesta, s katerimi razpolaga naša stranka, samo možje, kateri po novih vojnih postavah ne bodo več prizadeti, torej sami osiveli patriarhi, ki se polomljeni od svojih let odlikujejo s posebno zmernostjo. Hvala vam lepa za take mumije! Mi smo bojna stranka, ki hoče zavojevati celo deželo od njene prestolnice doli do zadnje gorske vasice. Kot bojna stranka pa moramo imeti v svojih prvih vrstah samo take moške, ki korakajo brezobzirno naprej in ki pomandrajajo vse, kar se jim postavlja na pot, držeči se zlatega načela, da je korist stranke bog, pravičnost pa že zdavnaj preživel pojem. Z ozirom na to zdravo načelo se mora iz prvih vrst naše stranke umakniti vse, kar se ne ravna nepogojno po tem načelu in čim prej se v tem pogledu dobro in temeljito pomete v naši stranki, tem bolje bo za stranko. Proč z zastarelo šaro, bodi naše geslo in na krov z mladimi, zagrizenimi in brezobzirnimi strankarji!«

»Hvala za tvoje zelo odkrite besede, prijatelj Žabar, s katerimi si nam osivelim pristašem S. L. S. odprl prav lep pogled v našo bodočnost in — usodo,« odgovarjal je gospodu Žabarju resen, prileten mož, ki se doslej pogovora ni udeleževal. »Torej vse stare in zaslužene bojev-

nike za načela naše stranke je treba fizilirati, obglaviti in obesiti, da se dobi tako prostor za nezrelo in neizkušeno mladino, da se ji pripravi mastna korita. Če prevladujejo v vodstvu naše Š. L. S. po tebi ravno kar zastopana načela, potem se pa nič več ne čudim raznim pojavom v najnovejšem času. Sedaj se tudi prav nič več ne čudim dogodkom v deželni bolnici, kjer se je zaslužnega, izkušnega in dolgoletnega začasnega vodjo bolnice primarija dr. Gregoriča namenoma prezrlo in na čelo našega največjega deželnega dobrodelnega zavoda postavilo mladega moža, ki do tedaj bolnice menda še od znotraj ni poznal in ki glede izkušenj v oskrbovanju tako velikega zavoda, kakor je naša bolnica, ni niti vreden, da bi odvezal jermena prezrtemu dr. Gregoriču. Pri tem pa vprašam še, ali je primarij dr. Gregorič tako poniževalno omalovaževanje svojih velikih zaslug pri upravi deželnih dobrodelnih zavodov, ki si jih je stekel kot večletni začasni vodja, tudi zaslužil? Ne, in tisočkrat ne! Vsaj je bil primarij dr. Gregorič ravno oni mož, ki se je skozi leta in leta pri vseh volitvah naše bele Ljubljane kot kandidat brezupno izpostavljal s posebno požrtvovalnostjo in nesebičnostjo za našo stranko, dočim se je našim ognjevitim in bojevitim

mladim gospodom brez boja in truda metalo v naročaj mandate v popolnoma varnih kmetijskih okrajih. Vidite, to skrajno krivično postopanje v vodstvu naše stranke, to očitno protežiranje še nezrelih mladincov in to jasno preziranje in omalovaževanje izkušenih in zaslužnih mož v naši stranki mi je našo stranko tako pristudilo, da se naravnost sramujem pred svetom, da veljam za njenega pristaša. To je moja odkrita beseda in želim le, prijatelj Žabar, da jo sporočiš na pristojnem mestu. Lahko noč, gospoda!«

Za temi pikrimi besedami izpil je govornik svojo kupico in odšel v temno noč. Ostali gostje so nekaj časa nemo molčali in gledali poparjenega gospoda Žabarja, kako bode odgovarjal na to rezko in pravično obsodbo, če bode sploh kaj odgovarjal. Gospod Žabar je grizel in grizel v veliki zadregi svoje ustnice in premišljeval, kaj bi odgovoril na pikre napade odšlega moža. Prvotno je mislil, sledeč opetovanim vzgledom vodilnega glasila S. L. S., kar mirno požreti vse napade; ko je pa videl od vseh strani vprte oči proti sebi in v njih izraženo očitno zadoščanje nad njegovim porazom, pograbila ga je divja jeza, da je udaril s pestjo po mizi in začel kričati:

»Lahko noč, lahko noč, stara baba! Tvoje besede niso nič drugega kot prazne čenče in marnje, ki niti ne dosežejo onega vzvišenega stolca, na katerem kraljuje s svojo velikopotezno politiko vodstvo naše S. L. S. Vodstvo naše S. L. S. bode pa znalo v kali zadušiti vse tako uporno besedičenje po javnih lokalih, to vam povem že danes na vsa usta. Pri nas ni tako, kakor pri liberalcih, kjer sme vsak prosto izraziti svojo pošteno misel, pri nas je le ena postava in ta postava se glasi: »Molči in ubogaj!«. O nečuvenih in prekucijskih dogodkih nocojšnega večera bodem pa, kakor je moja dolžnost, poročal takoj na pristojnem mestu in potem gorje, trikratno gorje vsem krivcem in to tako gotovo, kakor sem jaz gospod Žabar, ki odhajam sedaj iz te okužene družčine, ne da bi želel »Lahko noč!«

Gospod Žabar je na to jezno vzdignil svojega rojstva kosti in ne da bi še kaj omenil, izginil za svojim predgovornikom iz »Stare kukavice« v temno noč.

Pri koritarjih.

Naš stari znanec in prijatelj gospod Žabar je bil silno slabe volje. Vse ga je grizlo in peklo. Prebridke izkušnje in presenetljivo razočaranje, katere je kot steber vsemogočne S. L. S. doživel mej tovariši obrtniki in pozneje zopet med osivelimi pristašiveterani svoje stranke, so mu jemale spanec. Zato se ni čuditi, če se je naš prijatelj, namesto da bi se cele noči premetaval brez spanja po svoji postelji, v svojem obupu vrgel z vso silo na temeljito proučavanje ljubljanskega ponočnega življenja po številnih ljubljanskih gostilnah in kavarnah. Toda nikjer ni mogel najti utehe svojemu razdrapanemu duševnemu razpoloženju. Še več! Namesto blagodejne utehe je našel vsepovsod le novega netiva svoji slabi volji. Naj je prišel kamorkoli, bodisi mej pristaše svoje stranke, bodisi med njene nasprotnike, povsod je moral slišati najostrejše besede na račun svoje oboževane S. L. S., njenih političnih

pustolovščin in posebno njenega brezmejno lahkomišljenega gospodarskega delovanja.

Skoro se ga je poloteval črni obup. Bil je skozi in skozi strankar in ni mogel prenašati niti najmanjše kritične besede čez vodstvo svoje stranke. Ne vem, kaj bi se bilo zgodilo z našim prijateljem, ako mu ne bi bil dobri njegov angelj v teh hudih časih stal zvesto ob strani in mu vdihnil rešilne misli v njegove razgrete možgane.

»Čeprav se poraja povsod upor proti tvoji slavni S. L. S., čeprav je vse nezadovoljno ž njenim vodstvom, vendar zvestoba še ni izginiša popolnoma iz tega pregrešnega sveta. Zateci se k »Trdokljunemu gavraru«, kjer se zbirajo najzvestejši pristaši tvoje S. L. S., požrtvovalni deželni nadzorniki in tam najdeš pokoja svoji ubogi duši. Kjer imajo besedo nadzorniki Janez Koritar, Matevž Bisagar, Gašper Netopir, Urban Požrešen, Šimen Pobijaj, Miha Romar, Jernej Strela, Izidor Potuhnjen* in drugi deželni nadzorniki, tam je doma zvestoba in ž njo vera v nezmotljivost tvoje S. L. S.«

* Glej črtico „Kako se je imel gospod Bucek pri koritarjih“ v knjižici „Gospod Bucek“, ki jo je izdala lansko leto „Narodna založba“.

Tako je svetoval našemu prijatelju gospodu Žabarju njegov dobri angelj in gospod Žabar je ta dobri nasvet poslušal. Še isti večer se je napolnil ob večerni uri k »Trdokljunemu gavranu«, kjer je tudi našel vse deželne nadzornike zbrane pri čašurjega vinca ob najboljšem razpoloženju.

Ker je bil z večino deželnih nadzornikov itak dobro znan, se je prisedel k njihovi mizi. Deželni nadzornik Janez Koritar je pa kot glava mize seznanil gospoda Žabarja z neznanima mu še deželnima nadzornikoma in to z gospodom Tomažem Bikogojem, predstojnikom vzornih deželnih hlevov na Robežu, kjer se drago kupljeni biki na deželne stroške trenirajo proti raznim boleznim in z gospodom Volbenkom Tepko, predstojnikom vzornih deželnih velenprav za sušenje plemenitega sadja ravnotam, ki pa samo slučajno seveda nikdar ne funkcionirajo. Poleg teh mu je pa predstavil še dva mlada gospoda nadzorniška praktikanta, gospoda Damjana Slepjarja, bodočega predstojnika najpotrebnejšega in najnovejšega »Oddelka za sestavljanje umetnih bilanc in proračunov« in gospoda Pankracija Petoliznika, bodočega predstojnika nanovo ustanovljenega »Oddelka za sestavo deželnega koritarskega katastra«.

Med odličnimi deželnimi nadzorniki in nadzorniškimi praktikanti se je čutil naš gospod Žabar takoj domačega in tudi dal takoj duška svojim srčnim čutilom z besedami:

»Dragi prijatelji in somišljeniki! Hudi časi prihajajo za našo veleodlično stranko. Ni dovolj, da nas ti smrdljivi liberalci črnijo in preganjajo kakor steklega psa, imamo še v lastnem taboru izdajalce in upornike, ki pljujejo v lastno skledo. Toda ž njimi se bode pošteno poračunalo in to v najkrajšem času, ko se gotove stvari malo pozabijo in ublažijo. Vsaj vsi veste, kakšne križe smo imeli in imamo še dandanes na Miklošičevi cesti. Ne vem, kaj bi se bilo zgodilo na Miklošičevi cesti, če ne bi bil naš deželni finančni minister z velikopoteznim ukrepom vrgel na tehcnico imetje cele naše dežele. Ali ni res, prijatelj Koritar?«

Nadzornik Janez Koritar: »Te prav nič ne razumem, prijatelj Žabar.«

Gospod Žabar: »Ne zbijaj šal v tako resnih stvareh! Šale v tako resnih rečeh so šteti naravnost za naglavni greh, ali nimam prav, nadzornik Matevž Bisagar?«

Nadzornik Matevž Bisagar: »Tudi meni ta star ni razumljiva.«

Gospod Žabar: »Saj sem govoril dovolj jasno in ste me gotovo vsi

dobro razumeli, vsled česar se označujejo Vaši odgovori kot precej malo duhoviti dovtipi, kaj ne, prijatelj Netopir?«

Nadzornik Gašper Netopir: »Pri najboljši volji ne morem izvohati, kaj nam hočeš povedati s svojimi skrivnostnimi namigavanji!«

Gospod Žabar: »To mi je pa že malo odveč, ker vem, da niste tako trdih glav, kadar se Vam gre za kak masten zaslužek na račun naše uboge dežele. No, mi pa Ti, Urban Požrešen, povej, če nisem imel prav, ko sem trdil, da je edino naš deželni finančni minister rešil celo situacijo na Miklošičevi cesti?«

Nadzornik Urban Požrešen: »Veš, te ženske pa jaz prav nič ne poznam in zato tudi ne morem reči ne tako in ne tako, da se ne bi potem reklo, da sem rekel tako ali tako!«

Gospod Žabar: »Govedina . . .«

Nadzornik Šimen Pobijaj: »Kaj je riku hodeč? Mom taka perpilov, de bo prec mertu, priklit piglizen . . .«

Nadzornik Miha Romar: »Pusti nož pri miru, prijatelj Pobijaj, saj veš, da je gospod Žabar naš človek in klerikalec prve vrste, ne pa kak smrdljiv liberalec one baže, katere moraš v izpolnjevanju svoje službe pobijati. Sicer pa, ljubi moj prijatelj Žabar, Ti moram tudi jaz povedati, da govoriš danes nekam tako čudno, da Te

tudi jaz, ki hodim na deželne stroške vsaki dan po božjih potih, nisem razumel. Moraš že bolj jasno govoriti, če hočeš, da nam bo jasno in razumljivo, kar hočeš povedati.«

Gospod Žabar: »Meni se prav močno zdi, da me hočete vsi malo potegniti. Kaj takega si pa jaz, ki sem prvi agitator naše S. L. S. in ki sedim v vodstvu naše stranke, ne dam od nikogar dopasti. Torej bom pa govoril prav jasno in razločno. Spominjate se gotovo vsi prav dobro, kako so se pred nekoliko tedni na Miklošičevi cesti prerivali in pehali med ljudmi sem in tja najvišji gospodje in še celo prečastiti kanoniki in kako so z zgovorno besedo pomirjevali ljudi, ki so z vso silo tiščali le v eno samo hišo. Vi dobro veste, da bi se bilo iz tega prerivanja, pehanja in siljenja v ono hišo na Miklošičevi cesti rodilo brezmejno gorje za našo stranko, če ne bi bil naš veleum, naš finančni minister igrar . . .«

Nadzornik Jernej Strela: »Tega pa ne pustim reči o svojem vrhovnem šefu, da igra. Poznam ga dobro iz Završnice in vem, da je tako resen mož, da nima v glavi in v rokah nič drugega, kakor samo deželno elektriko, vir vsega blagostanja naše kranjske dežele. Če mi bodeš še eno besedo rekel čez mojega vrhovnega

šefa, imaš pa z menoj opraviti, Ti bom tako zazvonil, kakor sem časih pri Sv. Petru, ko sem moral iz kavarne Pua prav zelo hiteti, da nisem prepozno kot cerkvenik zazvonil dan! Zapomni si to!«

Gospod Žabar: »Ali Vas je danes vse obsedel sam satan, da me nečete razumeti in da mojim besedam podtikujete vse mogoče stvari. — Upam, da bom našel pravo razumevanje vsaj pri Tebi, prijatelj Izidor Potuhnjen, s katerim sva ga izpila tedaj, ko še nisi bil vodja deželne klavnice, ampak še ponižen lemonsarski hlapec . . .«

Vsi nadzorniki in nadzorniški praktikanti vse vprek: »Kaj, s hlapcem zmerja našega odličnega nadzornika in vodjo deželne klavnice! Ven ž njim! Na cesto ž njim! itd.«

Tedaj se je vzdignilo toliko rok, kolikor nadzornikov in nadzorniških praktikantov in dotaknilo prečastitega telesa gospoda Žabarja, ki se je skoro tudi že nahajal neprostovoljno izven one posebne sobe pri »Trdokljunem gavranu«, v kateri je bilo odlično zbirališče najnovejših in najpotrebnejših stebrov naše deželne uprave.

* * *

V prvi sobi se je gospod Žabar po tem neprostoVOLjnem odhodu iz posebne sobe hotel le še toliko ustaviti, da bi poravnal pri natakariči svoj račun. Ker je pa imela tedaj natakariča ravno zelo nujen razgovor z nekim mladim vojakom pri vratih gostilne, je pa moral gospod Žabar nekoliko počakati.

Ko je pa tako čakal na natakaričo, začul je iz posebne sobe gromki glas deželnega nadzornika Janeza Koritarja, ki je kot glava mize v vznešenih besedah slavil neprostoVOLjni odhod gospoda Žabarja iz koritarske družčine. Janez Koritar je pa nekako tako - le grmel:

»Slava naši koritarski pameti in našim koritarskim pestem, ki so izvršile danes odlično svojo nalogo. Kaj je neki iskal ta petolizni Žabar v naši častiti in neoskrunjeni družbi? Nič drugega in nič manj, nego da je hotel pri nas vohuniti, da bi nas potem začrnil pri oni visoki gospodi, kateri se imamo zahvaliti za svoje mastne službice, za naša prečastita koritica. Pa smo pošteno mi izvohali njegov namen in mu pokazali neizmerno moč svojih koritarskih pesti. Upamo, da ne bo nikdar več prišla ta lačna klada v našo častito koritarsko sredo natezavat svoja dolga ušesa, prisluškovat in vohunit. Sicer pa njegova namigavanja z Miklošičevo cesto

od nas ne smejo ostati neopažena, ker zaslužijo vso našo pozornost. Vi vsi z menoj vred, ki tvorite bistveno podlago naše modernizirane deželne uprave, ste v dno svojih koritarskih duš prepričani, da so vsi oni dohodki, ki se iz naše lepe dežele stekajo v deželno blagajno, pred vsem in v prvi vrsti za to odločeni, da se ž njimi pokrivajo z deželno upravo združeni ogromni stroški in seveda, ker je bog sebi prvemu ustvaril brado, da se iz njih v prvi vrsti plačujejo naše koritarske plače in nam pristoječe koritarske dijete. V deželno blagajno stekajoči denar se sme za druge stvari le v toliko in le tedaj porabljati, če smo dobili mi koritarji popolno in neutesnjeno plačilo vseh svojih lepih službenih prejemkov, dijet in drugih pritikin. Mi koritarji smo prvi in potem pridejo šele na vrsto druge deželne potrebščine. Ali nimam prav, dragi tovariši?«

Zbor koritarskih nadzornikov in nadzorniških praktikantov navdušeno in glasno: »Prav imaš, Ti prvak vseh koritarjev, ki zaslužiš še enkrat tako veliko korito zbog svoje odlične koritarske pameti! Bog Te živi, dični nadkoritar!«

Nadzornik Janez Koritar: »Ravno z ozirom na naš koritarski dobrobit pa ne smemo prezreti velikanške nevarnosti, ki tiči v namigava-

njih odstranjenega vohuna Žabarja za našo koritarsko udobnost in bodočnost. Na Miklošičevi cesti se namreč plete za nas deželne koritarje nekaj takega, kar resno in usodepolno ogroža našo eksistenco. Kaj se tam plete, Vam je, dragi tovariši, vsem prav dobro znano in mi ni treba še posebej razlagati in še manj pojasnjevati, da gre tam za biti in ne biti. V ti grozni stiski je nastopil na stroške in največjo nevarnost naše dežele kot rešilni angel naš deželni špekulant in finančni minister in je, da zaustavi vsaj začasno božji mlin, ki melje počasi, a temeljito, vrgel na tehtnico res vse imetje in dohodke naše dežele. Če ostane pri tem ukrepu in če se ne doseže uničenja tega usodepolnega koraka, potem z bogom naše mastne deželne službe, z bogom naša ljubljena korita! V nepobitnem interesu vesoljnega deželnega koritarstva je torej, da pride do preklica in razveljavljenja tega nesrečnega sklepa. Zatorej se, tovariši koritarji, obračam do Vas s prošnjo, da naj pove kdo kako pametno misel, kaj nam je storiti, da rešimo in spravimo na varno svoja deželna korita. Stvar je zelo resna in nujna in zato napnimo vsi skupaj temeljito svoje koritarske možgane.«

»Oprostite mi, da se kot nadzorniški praktikant,« pričel je pre-

vdano govoriti Damjan Šlepar, »prvi oglasim k besedi. Storim pa to zato, ker poznam najbolje skrajno nevarni teren, na katerega je srečno zavozil deželno gospodarstvo naš nesrečni deželni finančni minister. Popolnoma se zavedam, kakšna katastrofa bode zadela Miklošičevo cesto, če bo ta nesrečni sklep razveljavljen, toda skrb za mojo lastno osebo in pa briga za vesoljne koritarske koristi odtehtate daleko vse pomisleke glede strašnih posledic te katastrofe na Miklošičevi cesti. Moje mnenje je pa kratko povedano, to, da moramo dobiti kakega naprednjaka na svojo stran in ga pripraviti do tega, da se bo zoper ta sklep pritožil. Ker je sklep nedvomno nezakonit, imam mnogo upanja, da se ga bo razveljavilo, če le pravice niso še popolnoma ubili. Če se pa tudi to ne zgodi, potem bomo pa dosegli, da se bo gospoda zgoraj začela malo brigati za vratolomne skoke našega deželnega finančnega ministra in mu prav temeljito pristrigla peruti. Pritožba se mora torej na vsak način vložiti.«

»Dobro, dobro, praktikant Damjan,« pohvalili so vsi nadzorniki bodočega načelnika »Oddelka za sestavljanje umetnih bilanc in umetnih proračunov« ter mu bratovsko napili.

Gospod Žabar je ves bled poslušal te uporne in prekucijske besede deželnih nadzornikov, katere je imel doslej za granitni steber deželne uprave in svoje stranke in komaj čakal, kake zločine bodo še izkuhali. Ta načrt mu je pa prekrižala mlada natakarica, ki je mej tem srečno končala svoj nujni razgovor z mladim vojakom in se vrnila zopet v gostilnico. Ves nesrečen moral je opustiti nadaljno prisluškovanje, poravnati pri natakarici svoj račun in oditi iz gostilne — z obupom v svojem srcu radi bodočnosti svoje stranke, ki se niti na one, katerim je pomagala do naj mastnejših korit, ne more več zanašati.

Žalostna smrt gospoda Žabarja.

Pretresljivi dogodki, ki jih je doživel v zadnjih časih naš prijatelj gospod Žabar, so ga spravili popolnoma iz tira. Nezanesljivost in upor med obrtniki, ki so se šteli med pristaše S. L. S., prekucijski govori med veterani njegove stranke in končno skrajno sebično in samopašno nastopanje deželnih koritarjev zmešalo je ubogemu Žabarju popolnoma njegove, od naporenega agitačnega dela že precej načete možgane.

Brigal se ni prav nič več za svojo delavnico in svoj obrt, zanemarjal popolnoma svojo dobro in pridno ženico in svojo družino ter pohajkoval po dnevu in ponoči po najzakotnejših ljubljanskih beznicah. Edino še v pijači je iskal in tudi našel nekako zdravilo svojim črnim mislim in obupu, ki mu je razjedal srce. Denar za pijačo si je pa preskrbel, kjer in kakorkoli si je mogel.

Njegova dobra ženica, ki je morala sedaj prav vse sama oskrbovati, rotila ga je z najmilejšimi besedami,

da naj opusti pijančevanje, ki ga bo-
de spravilo v prezgodnji grob, nje-
gove nedolžne otročiče pa pahnilo
v bedo in stisko. Mile in ljubeznjive
besede njegove dobre ženice so bile
pa bob ob steno. Odgovarjal ji je ne-
kaj časa kriče z največjimi sirovostmi
in ji dajal najhujše psovke. Ko je
pa opazil, da s sirovostmi ne opravi
nič pri svoji dobri ženici, začel jo je
pa neusmiljeno pretepati in se enako
znašati tudi nad svojimi nedolžnimi
otročiči, če so jokali, ko je pretepal
njihovo dobro in vzorno mamico. Ko
si je pa tako ohladil svojo jezo nad
svojo nedolžno ženo in svojimi ubo-
gimi otročiči, krenil je pa zopet v go-
stilno in pil in zopet pil, dokler se ga
ni do nezavednosti našel.

Seveda je postajal v svoji pija-
nosti skrajno siten in nadležen dru-
gim mirnim gostom, katere je vedno
moril in nadlegoval s svojimi pridi-
gami o moči in sili S. L. S. Na zahte-
vo nadlegovanih gostov je bil gospod
Žabar parkrat neprostovoljno po-
stavljen pod kap, ne da bi ga to kaj
iztreznilo ali poboljšalo, ker je krenil
tako v drugo gostilno in tam nada-
ljeval svoje sitnarenje.

Končno se je pa seveda tudi pri-
njem uresničila znana nemška prislo-
vica: »Vrč hodi toliko časa po vodo,
da se ubije.« Nekega večera je že po
11. prikolovratil popolnoma nadelan

v gostilno pri »Stari kukovici«, v kateri se je nahajala še mala zaključena družba. Ko se je hotel prisesti k ti družbi, so mu pa to prav vljudno prepovedali. Tedaj je pa zrasel naš prijatelj Žabar in začel celo družbo obkladati s smradljivimi liberalci, počestnimi barabami, sploh in z eno besedo z vsemi onimi dišečimi cvetkami, ki jih je dan na dan bral v vodilnem glasilu svoje stranke na račun ubogih slovenskih naprednjakov. Ker je bila pa opsovana družba že nekoliko dobre volje, je v besedah sicer silno močnega, telesno pa vsled zavžite pijače zelo oslabelega Žabarja brez daljših neplodnih debat iztirala s silo iz gostilne.

Težko naloženi gospod Žabar se je, ko je priletel iz gostilne, nekaj časa opotekal, potem pa obležal v mali uličici proti Ljubljani in vzlic hudemu mrazu na prostem zasmrčal. Tako je ležal morda kake dve uri, ko ga je prebudil mraz, ki ga je stresal. Z največjo težavo je dvignil svojega rojstva kosti in se zatekel v prvo kavarno, da si ogreje nekoliko svoje otrplo telo in poživi z žgano pijačo. S to se je pa zalival toliko časa, dokler ni začutil zopet nekoliko gorkote v svojem truplu in dokler ni izginilo jako neprijetno ščipanje v njegovih prsih.

Od pijače popolnoma omamljen našel je potem s težavo proti četrti uri svoj dom in se vrgel napravljen na posteljo. Ko se pa zjutraj le ni zbudil in tako čudno hropel, si njegova uboga ženica ni vedela drugače pomagati, nego da je poslala po zdravnika. Došli zdravnik ugotovil je pljučnico in obupano ženo rahlo opozoril, da naj se pripravi na najhujše, ker je bolnikovo stanje obupno.

Uboga, tolikrat po nedolžnem opsovana in krvavo tepena žena je sedela ob postelji svojega izgubljenega moža in mu stregla z največjo ljubeznijo. Upala je, da bode dobri bog odvrnil od nje nezasluženi udarec, da bode naklonil okrevanje njenemu zapeljanemu in nesrečnemu možu, ga iztrgal iz pogubonosnih mrež te nesrečne politike in ga privedel nazaj k njegovi nesrečni rodbini in k njegovemu zapuščenemu obrtu. Pozabila je na vse bridkosti, nerodnosti, krivice in hude udarce, ki jih ji je prizadel bolnik in pošiljala vroče molitve k dobremu bogu za okrevanje in poboljšanje.

Toda vse te vroče prošnje in vroče molitve so ostale neuslišane.

Drugi dan proti večeru je po silnem smrtnem boju izdihnil svojo dušo Jernej Žabar . . .

* * *

Drugi dan po smrti mu je tudi že prineslo vodilno glasilo njegove stranke sledečo, velelepo posmrtnico:

Umri je mož, tako je zapel naš goriški slavec ob smrti uzornega svojega prijatelja. Teh besed se poslužujemo s popolno pravico tudi mi. ko moramo našemu vernemu in dobremu ljudstvu poročati pretresljivo vest, da je neizprosna božja dekla, bela smrt, snoči v najlepši možki dobi ugrabila slovenskemu narodu njegovega najboljšega sina Jerneja Žabarja, njegovo spoštovano rodbino pa oropala najboljšega, najskrbnejšega očeta in najbolj zvestega in ljubečega soproga. Kaj je bil slovenskemu narodu preblagi pokojnik, kaj je v njem izgubila naša S. L. S., o tem se bode še z zlatimi črkami pisalo v zgodovino slovenskega naroda. Za danes naj omenimo le nekoliko neprecenljivih vrlin pokojnega uzor- moža. Blagi pokojnik je bil po poklicu obrtnik, ki je svojemu obrtu posvečal vse svoje moči in katerega je mogla le neizprosna smrt odtrgati od dela. Kot najboljši oče in ljubeči soprog se je oklepal z enako ljubeznijo svoje ljubljene rodbine, svoje zveste soproge in svojih nedolžnih otročičev, za katere se je trudil noč in dan, da jih more vzgojiti v pravem duhu k boljši bodočnosti. V njegovi skrom-

ni hiši vladale ste vedno najlepša zastopnost in krščanska ljubezen, kakor morete vladati le v hiši, kjer se ni zavrglo vzvišenih katoliških načel. Kolikor je pa skrb za njegov obrt in za njegovo ljubljeno rodbino prepuščala nepozabnemu Žabarju prostega časa, ga je pa vsega postavil v službo naše S. L. S. On je bil naš mož in tega ni nikdar prikrival, temveč povsod z besedo in dejanjem zastopal naša vzvišena načela ter tako pripravljal ono zmagoslavno pot, po kateri je korakala potem naša S. L. S. naprej do svoje končne zmage. Koliko ljubezni in odkritega spoštovanja je užival preminoli uzor- mož. pokazal bode na iasen način njegov pogreb, ki bode po množici globoko užaloščenih pogrebcev gotovo dosegal, če ne celo prekašal nepozabni pogreb septembrskih žrtev. Ob Tvoji prezgodnji smrti, dragi Jernej, Ti kličemo: »Ne nisi umrl, še živiš mej nami, vsaj Tvoje delovanje bilo je nesmrtno.«

* * *

Pogreb pokojnega gospoda Žabarja se je izvršil skrajno skromno in le z enim duhovnikom. Pogreba se je pa razun prizadetih domačih udeležilo le še par ljudi iz najbližje soseščine. Neprijetno se je pa zapa- zilo, da so od pogreba izostali vsi

javnosti znani pristaši S. L. S. in da ni bilo iz vodstva S. L. S. pravnobenelega zastopnika.

* * *

Vodilno glasilo S. L. S. je pa v svoji številki od istega dne prineslo sledeče poročilo o pogrebu:

Pogreb Jerneja Žabarja se je danes popoldne vršil ob največji udeležbi vseh slojev bele Ljubljane. Mej pogrebci smo opazili prve može naše stranke, neštivilo tovarišev-obrtnikov in nepregledno množico drugega občinstva, ki so vsi izkazali zadnjo čast našemu preblagemu pokojniku in tako vsi javnosti posvedočili, kako ljub in drag jim je bil nepozabni Jernej Žabar in kako visoko cenijo njegovo požrtvovalno in nesebično delovanje za vzvišena načela S. L. S. Preminolega uxor-moža spremilo je k večnemu počitku tudi več društev z črno ovitimi zastavami. Vsem tem številnim pogrebcem se je brala raz obraz neutešena žalost nad izgubo moža, ki je poleg največje brige za svojo ljubljeno rodbino in svoj obrt posvetil vse svoje moči in vse svoje odlične zmožnosti delovanju za javni blagor na temelju vzvišenih načel naše S. L. S. Ob Tvojem odprtem grobu se Ti, nepozabni naš Jernej Žabar, zahvaljujemo za Tvoje neutrudljivo in dra-

goceno delo v prosepah onih načel, katere zastopamo in želimo le, da bi Tvoj vzgled vspodbudil k enakemu požrtvovalnemu delu še vse druge ljubljanske obrtnike in jim v srce ucepil neomajano zavest, da ima obrtništvo iskati svojo bodočnost edino le v okrilju naše S. L. S.

* * *

Kaka dva tedna po pogrebu pokojnega gospoda Žabrja prinesel je pa neki zjutraj izhajajoči dnevnik nastopno vest:

Klerikalna hvaležnost: Pred kakimi 14 dnevi so pokopali prav siromašno Jerneja Žabarja, ki se je pri vseh volitvah pehal za klerikalno stranko, pri tem pa tako zanemarjal svoj obrt in svojo rodbino, da jo je zapustil v največji revščini in bedi. Ko se je uboga vdova, ki ima skrbeti za kopo negodnih osirotelih otrok, v svoji stiski obrnila na vodstvo klerikalne stranke za malo pomoč, so jo pa prav sirovo nagnali, češ da naj plača dolgove svojega moža pri raznih klerikalnih denarnih zavodih in društvih. Tako postopajo klerikalci celo s svojimi lastnimi pristaši, če od njih nimajo več pričakovati kakih koristi. To naj si dobro zapomnijo vsi ljubljanski volilci, kadar jih bodo hoteli klerikalni sleparji pri kakih volitvah speljati zopet na led. Mi se

postopanju črne garde prav nič ne čudimo, ker poznamo te može do mozga in kosti. Če so pa taki celo proti lastnim pristašem, potem se je pa še manj čuditi, kako postopajo z zaupanim deželnim denarjem in da uporabljajo n. pr. gasilske prispevke popolnoma strankarsko samo za ona gasilna društva, ki so slepo udana klerikalizmu in ne za resnično potrebna ter da so potrebnemu učiteljstvu namenjeno draginjsko doklado prav po domače razdelili mej svoje »Slomškarje«, čeprav je niso bili potrebni, ono ubogo in v resnici potrebno učiteljsko rajo, ki še ni uklonila svojega tilnika klerikalnemu zmaju, pa namenoma prezrli. Tako skrbe klerikalci sami, da se je začelo v deželi daniti in da skoro napoči dan, ko bo naš probujeni kmet s korobačem nagnal iz dežele sleparske klerikalce.

* *

Na ta brezstidni napad na S. L. S. je vodilno glasilo te stranke skoro en teden molčalo. Da pa ni prezrlo tega napada, dokazuje pač zadostno sledeči odgovor, ki ga je prineslo skoro en teden pozneje:

Liberalna nesramnost. Pri liberalcih se je v zadnjih časih udomačila zelo lepa navada, da hočejo vsako svojo propalico, če se na neprije-

ten način pojavi v javnosti in posebno če jo zagrabi roka pravice, obesiti kar naši stranki na vrat. To lepo navado izposodili so si liberalci nedvomno od sebi vrednih bratcev rudečkarjev, ki so v takih stvareh pravi mojstri, čeprav se rudečkarjem njihovi satanski naklepi navadno ponesrečijo, kakor smo že neštevilnokrat dokazali svojim bravcem. Našim liberalcem pa ta žalostna slava rudečih bratcev gotovo krati spanje, vsled česar jih skušajo v zadnjih časih še prekositi z lažnjivimi podtikavanji. Tako je tudi z nekim zamrlim Jernejem Žabarjem, katerega hočejo liberalci sedaj čez noč nam podtakniti. Toda laž ima kratke noge, pravi znani slovenski pregovor in na resnico tega pregovora so liberalci pri brezstidnem izrabljanju slučaja Žabar popolnoma pozabili. Mi bi ta žalostni slučaj odeli s krščansko ljubeznijo usmiljenja in tudi nesrečno usodo tega izgubljenega človeka zamolčali, če ne bi bili na tako nesramen način izzvani. Resnica je namreč ta. Jernej Žabar je bil svojedobno priden obrtnik in skrben zakonski mož — to pa samo dotlej, dokler ga niso dobili v svoje mreže rudečkarji. Pokojnik je potem nosil nekaj časa veliki zvonec v rudečkarskem taboru, zraven pa popolnoma zanemarjal svoj obrt in svojo ubogo rodbino.

Ko so pa prišla leta 1907 prve splošne volitve v naš državni zbor, je pa pokojnik naenkrat zapustil rudečkarško zastavo in s polnim parom predsedlal v liberalni tabor, kjer so ga sprejeli z odprtimi rokami. Liberalci so pa v pokojniku dobili seveda sebi vrednega tovariša, ki je pomagal pri ljubljanski državnozborni volitvi liberalcem z raznimi kaznivimi sredstvi slepariti, da so rešili tedaj ta edini svoj mandat na Kranjskem. Potem je bil pokojni Žabar nekaj časa prva glava mej ljubljanskimi liberalnimi kapacitetami. Ko je pa pokojnik videl, da se začenja liberalna ladja potapljati in da si zmagoslavna S. L. S. osvaja zadnje liberalne trdnjave v deželi, se je pa mož hotel naenkrat preleviti v našega pristaša. Usiljeval se je v resne družbe naših mož in skušal priti v naša društva, ne da bi se mu ta njegova nakana posrečila. Naši resni možje so tega rudečkarško-liberalnega uskoka takoj spoznali in mu enkrat za vselej pregnali veselje siliti se v naše resne družbe in v naša delavna društva. Mož je tako ostal pod kapom in potem delal to, kar se je naučil pri svojih rudečkarških in liberalnih bratcih: pijančeval je okrog cele dneve in noči, zanemarjal popolnoma svoj obrt in puščal svojo ubogo rodbino toliko časa v bedi in stiski, dokler se bog

ni usmilil uboge rodbine in poklical pokojnika k sebi na odgovor. Taka je resnica z nesrečnim Žabarjem in liberalci so za eno blamažo bogatejši, ker so se prav po nepotrebnem in na svojo škodo obregnili ob ta žalostni slučaj. Ta žalostni slučaj pa znova dokazuje živo potrebo dobrega in resnega katoliškega časopisja, vsled česar pozivamo vse one, ki še niso naročili našega lista ali obnovili naročnine, da to nemudoma store.

